

บทความวิจัย

เรื่องพัฒนาการกองเรือญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 - ค.ศ. 1947

โดย

นายภาณุพงศ์ สมหวังพาณิชย์

รหัสนักศึกษา 05600716

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563

บทความวิจัยเรื่อง	“พัฒนาการกองเรือญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 - ค.ศ. 1947”
ผู้เขียน	นายภาณุพงศ์ สมหวังพาณิชย์
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร ภู่งศ์พันธ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

บทคัดย่อ

บทความวิจัย

“การพัฒนาการกองเรือญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 - ค.ศ. 1947” มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเพื่อศึกษา 1. พัฒนาการกองทัพเรือญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16- ค.ศ. 1947

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ประเทศญี่ปุ่นพัฒนากองทัพเรือจนมีประสิทธิภาพทัดเทียมชาติตะวันตก โดยได้ทำการค้นหาข้อมูลจากงานวิจัย วารสารวิชาการและข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับกองเรือชาวตะวันออก กองเรือชาวตะวันตก และกองเรือประเทศญี่ปุ่น ช่วงตีเรือ ในช่วงสมัยก่อนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยใช้วิธีการเลือกวิธีเก็บข้อมูลแบบการศึกษาวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยใช้การเก็บข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิได้กระทำพร้อมกันไปด้วย ผลจากการศึกษาของเรือของชาวตะวันออก ชาวตะวันตก และกองเรือประเทศญี่ปุ่น พบว่าความสามารถในการพัฒนาการเรือของชาติญี่ปุ่นนั้นมีความล้ำสมัยมากจากประเทศที่มีความสามารถในการรบทางทะเลต่ำ สู่หนึ่งในประเทศที่มีกองเรือแข็งแกร่งที่สุดในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

แม้ว่าการพัฒนาการเรือของญี่ปุ่นจะมีความล้ำสมัยมากจนทำให้ญี่ปุ่นมีความสามารถในการรบที่สูงมากในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่มีปัจจัยจำนวนมากที่ทำให้กองเรือของชาติตะวันตกเป็นกองเรือที่แข็งแกร่งที่สุดในสมัยนั้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัย

“การพัฒนาการกองเรือญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 - ค.ศ. 1947”

เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภู่งศ์พันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณผู้ให้คำแนะนำ

ที่คอยให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่างๆ ให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ

หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

นายภาณุพงศ์ สมหวังพานิชย์

สารบัญ

บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	จ
1. บทนำ	1
2. จุดเริ่มต้นการสร้างเรือของประเทศญี่ปุ่น	1
3. สงครามจีน – ญี่ปุ่นครั้งที่หนึ่ง (First Sino-Japanese War)	3
4. สงครามญี่ปุ่น – รัสเซีย (Russo-Japanese war)	7
4.1 ที่มาของสงคราม	7
4.2 ยุทธนาวีที่ช่องแคบสีชิมะ Battle of Tsushima	11
5. การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 (World War I)	14
5.1 ความแข็งแกร่งของจักรวรรดินาวีญี่ปุ่น	18
6. ญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2	25
6.1 ปฏิบัติการ Pearl Harbor	26
6.2 ยุทธนาวีทะเลคอรัล Battle of Coral sea	29
6.3 ปฏิบัติการมิดเวย์ Midway	30
7. สรุปและอภิปรายการศึกษา	46
8. บรรณานุกรม	47
9. ประวัติผู้วิจัย	49

สารบัญตาราง

ตารางรายชื่อกองเรือแห่งจักรพรรดินารีญี่ปุ่นในช่วงสงครามจีน - ญี่ปุ่น	6
ตารางรายชื่อกองเรือแห่งจักรพรรดินารีญี่ปุ่นในช่วงสงครามรัสเซีย - ญี่ปุ่น	12
ตารางรายชื่อกองเรือแห่งจักรพรรดินารีญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1	19
ตารางรายชื่อกองเรือแห่งจักรพรรดินารีญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2	39

1. บทนำ

กองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นของประเทศญี่ปุ่น (IJN) (เคียวจิไต: 大日本帝國海軍 ชินจิไต: 大日本帝国海軍 ไค-นิปปอน เทโกกุ ไคกุน หรือ 日本海軍 นิปปอน ไคกัน) หรือที่บางครั้งเรียกว่ากองทัพเรือญี่ปุ่น กองเรือรวม หรือกองทัพเรือแห่งจักรวรรดิญี่ปุ่น (ค.ศ. 1869 – 1947) กองเรือนี้ถูกปลดประจำการหลังจากมีรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นในเรื่องการใช้กำลังจาก ข้อพิพาทระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือมาตรา 9 ของรัฐธรรมนูญแห่งญี่ปุ่น โดยมีเนื้อความคร่าวๆ เป็นบทในรัฐธรรมนูญแห่งญี่ปุ่นที่ห้ามพฤติกรรมแห่งสงครามโดยรัฐ รัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ 1947 หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในข้อความนี้ รัฐสละสิทธิอธิปไตยใน สงคราม และห้ามการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศผ่านการใช้กำลัง มาตรานี้ยังแถลงว่าเพื่อบรรลุเป้าประสงค์เหล่านี้ จะไม่มีการอ้างกองทัพที่มีศักยภาพสงคราม แม้ญี่ปุ่นยังอ้างกองทัพโดยพฤตินัยคือ กองกำลังป้องกันตนเองญี่ปุ่น แต่อย่างไรก็ตามกองทัพเรือญี่ปุ่นนั้นเคยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลกใน ค.ศ 1920 รองลงมาจากกองทัพเรือ Royal Navy ของประเทศอังกฤษ และกองทัพเรือสหรัฐฯ และว่ากันว่าเป็นกองทัพเรือที่ทันสมัยที่สุดที่ปลาย สงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นนี้ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพอากาศยาน และได้ดำเนินภารกิจต่างๆทางอากาศจากกองทัพเรือ

2. จุดเริ่มต้นการสร้างเรือของประเทศญี่ปุ่น

ตั้งแต่ต้นสมัยโคฟุนในศตวรรษที่ 3 ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากความพยายามของมองโกลที่เข้ามา รุกรานญี่ปุ่นนำทัพโดย Kubilai Khan จากนั้นในช่วง ค.ศ 1281 ปรากฏว่ามีโจรสลัดนามว่า "Wakō" ซึ่งเป็นชาวญี่ปุ่นเริ่มมีบทบาทมากในการปล้นชายฝั่งของจักรวรรดิจีน อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นเริ่มความพยายามในการสร้างกองทัพเรือครั้งใหญ่ของญี่ปุ่นเริ่มในช่วงศตวรรษที่ 16 ในช่วงสงครามระหว่าง แคว้น เมื่อผู้ปกครองระบบศักดินาที่ต่างแย่งชิงอำนาจได้สร้างกองทัพเรือชายฝั่งขนาดใหญ่จำนวนหลายร้อยลำ ในช่วงเวลานั้นญี่ปุ่นอาจจะเป็นประเทศแรกๆที่พัฒนาเรือรบเกราะเหล็กสำเร็จเมื่อ Oda Nobunaga ซึ่งเป็นไดเมียวของญี่ปุ่นมีเรือ O atakebune ที่หุ้มด้วยเหล็ก หกลำผลิตขึ้นในปี ค.ศ 1576

ต่อมาการรบโดยเรือขนาดใหญ่ในช่วงระหว่างที่ญี่ปุ่นเพื่อทำการรุกรานเกาหลี (ค.ศ 1592 - 1598) การรบโดยใช้กองเรือและเรือรบขนาดใหญ่ครั้งสำคัญครั้งหนึ่งของญี่ปุ่นที่มีการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ คือการทำสงครามรุกรานเกาหลี (ค.ศ. 1592 - 1598) ครั้งนั้นกองเรือประมาณ 700 ลำและทหารประจำการ 10,000 นายนำทัพโดยโทโยโทมิ ฮิเดโยชิ เตรียมพร้อมเพื่อการขนส่งและสนับสนุนกองกำลังทางบกประมาณ 160,000 คน เพื่อเข้าโจมตีเกาหลี

แต่ทว่าถูกโต้กลับโดยพลเรือเอกยี่ซุนชิน พลเอกกองทัพเรือของราชวงศ์โชซอนแห่งเกาหลี ส่งผลให้กองทัพเรือญี่ปุ่นได้พ่ายแพ้หลายครั้งด้วยน้ำมือของพลเรือเอกยี่ซุนชินของเกาหลีโดยใช้เรือเต่าหรือเกอบุกสัน และต่อมาหลังจากการจัดระเบียบกองทัพเรือใหม่แล้วญี่ปุ่นได้สู้รบกับพลเรือเอกวอนคยุนแห่งกองทัพเรือราชวงศ์โชซอน และเกิดการต่อสู้หลายครั้งกับพลเรือเอกยี่อึคกี และชอยโฮ แห่งกองทัพเรือหมิงจีน เส้นทางเดินเรือระหว่างแผ่นดินใหญ่ของญี่ปุ่นและชายฝั่งทางใต้ของเกาหลีใต้ ได้รับการดูแลโดยกิจกรรมของกองทัพเรือตลอดการณรงค์เพื่อให้มีการหมุนเวียนของผู้ชายและสินค้า

ญี่ปุ่นสร้างเรือรบเดินทะเลขนาดใหญ่ลำแรกในต้นศตวรรษที่ 17 โดยใช้การติดต่อกับชาติตะวันตกในปี ค.ศ. 1613 ไตเมียวแห่งเซนไดได้ตกลงกับโทคุกาวะบาคูฟุให้สร้าง Date Maru ซึ่งเป็นเรือขนาด 500 ตัน และได้ถูกใช้เป็นพาหนะใช้ในการเดินทางสำหรับ ฮาเซกุระ โรกุเอมมิง สึเนนาเง ซึ่ง เป็นซามูไรญี่ปุ่นเป็นข้าราชการของดาเตะ มาซามูเนะ โดย ฮาเซกุระ โรกุเอมมิง สึเนนาเง ถูกส่งไปเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติต่าง ๆ ในทวีปยุโรป และต่อไปยังยุโรป โดยภารกิจนี้ สิ้นสุดลงใน ค.ศ 1620 เมื่อสร้างเรือ Date Maru ได้สำเร็จชาวตะวันตกยังมอบเรือแมวน้ำสีแดงให้แก่ญี่ปุ่นมาอีกประมาณ 350 ลำซึ่ง โดยปกติจะติดอาวุธและผสมผสานเทคโนโลยีตะวันตกบางอย่างมาพร้อมให้ด้วย เป็นการบุกเบิกทางสำหรับการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ต่อมาใน ค.ศ. 1640 ญี่ปุ่นเลือกใช้นโยบาย Sakoku (ความสันโดษ) ซึ่งห้ามการติดต่อกับตะวันตกเพื่อกำจัดศาสนาคริสต์ และห้ามไม่ให้สร้างเรือเดินทะเลไม่ว่าจะต้องถูกลงโทษถึงแก่ชีวิต แม้ว่ามึนโยบายปิดประเทศแต่ก็ได้มีการกลับมาศึกษาเทคนิคการต่อเรือแบบตะวันตกและเริ่มดำเนินการต่อในช่วงทศวรรษ 1840 ในช่วงปลายโชกุนโทคุกาวะ ("บาคูมัตสึ") ใน ค.ศ. 1853 และ ค.ศ. 1854 พลเรือจัตวาแมทธิวเพอร์รี่ของกองทัพเรืออังกฤษได้ทำการสาธิตการบังคับเรือรบด้วยไอน้ำซึ่งเป็นรุ่นใหม่ล่าสุดของกองทัพเรืออังกฤษให้รัฐบาลบาคูฟุซึ่งเป็นรัฐบาลญี่ปุ่นในสมัยนั้น ในตอนนั้นรัฐบาลบาคูฟุตัดสินใจไม่คิดว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี นายพลเรือเพอร์รี่จึงได้สั่งยิงปืนใหญ่โดยอ้างว่าเป็นการฉลองวันชาติของสหรัฐ แต่ความจริงแล้วเป็นการแสดงแสนยานุภาพและวิทยาการที่ล้ำหน้าของเรือรบอังกฤษให้ฝ่ายญี่ปุ่นที่ล่าช้ากว่าได้ประจักษ์เมื่อโดนบีบบังคับอย่างหนัก รัฐบาลบาคูฟุก็ยังระส่ำ เพราะไม่มีใครเคยเจอกับสถานการณ์เช่นนี้มาก่อน อาเบะ มาซาฮิโร คณะมนตรีของรัฐบาลบาคูฟุ ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรทำเช่นไร เขาถูกบีบให้ลาออกจากตำแหน่ง ขณะเดียวกัน โชกุนโทคุกาวะ อิเอโยชิ ที่ปกครองประเทศก็ล้มป่วยและเสียชีวิตอย่างกะทันหัน เรียกได้ว่าฝ่ายญี่ปุ่นไม่มีใครที่กล้าตัดสินใจเรื่องนี้ จนนำมาสู่ความไม่พอใจของกลุ่มคนที่ไม่ชอบชาวตะวันตกให้เข้ามามีบทบาททางการเมืองของญี่ปุ่นในภายหลัง และในเวลาต่อมาเพอร์รี่ก็ได้รับการเปิดประเทศสู่การค้าระหว่างประเทศผ่านอนุสัญญาคานากาวะในปี ค.ศ. 1854 และต่อมาตามมาด้วยสนธิสัญญาไมตรีและการพาณิชย์ระหว่างอังกฤษ – ญี่ปุ่น ใน ค.ศ. 1858 ซึ่งได้มีการอนุญาตให้มีการให้สัมปทานจากต่างประเทศและมีอาณาเขตพิเศษสำหรับชาวต่างชาติ ทันทึที่ญี่ปุ่นตกลงที่จะเปิดรับอิทธิพลจาก

ต่างประเทศ รัฐบาลโชกุนโทคุกาวะก็ได้ริเริ่มนโยบายการเรียนรู้เทคโนโลยีทางทะเลของตะวันตก ใน ค.ศ 1855 โดยได้รับความช่วยเหลือจากชาวอเมริกันแลนด์ จนในที่สุดโชกุนโทคุกาวะก็ได้สร้างเรือรบ ขับเคลื่อนด้วยไอน้ำลำแรก ซึ่งก็คือ Kankō Maru ซึ่งได้ถูกใช้ในการฝึก และจัดตั้งศูนย์ฝึกนาวิกานา ซากิ ใน ค.ศ 1857 และต่อมาได้สร้างเรือรบไอน้ำ คันรินมารุ ที่ขับเคลื่อนด้วยสกรูลำแรกขึ้นมา นักเรียนทหารเรือถูกส่งให้ไปเรียนในโรงเรียนนายเรือตะวันตกเป็นเวลาหลายปีเช่นพลเรือเอก Takeaki Enomoto (ซึ่งศึกษาในอเมริกันแลนด์ตั้งแต่ ค.ศ. 1862–1867) โดยบุคคลที่ได้รับการศึกษา จากต่างประเทศเหล่านี้ได้กลายเป็นผู้นำด้านการพัฒนาเรือของประเทศญี่ปุ่น เช่นพลเรือเอก Heihachiro Togo และต่อมา , อิโซโรคุยามาโมโตะ

ใน ค.ศ. 1865 Léonce Verry วิศวกรทหารเรือชาวฝรั่งเศสที่ได้รับการว่าจ้างให้สร้างคลัง แสงทางเรือที่ทันสมัยแห่งแรกของญี่ปุ่นโดยตั้งฐานที่ Yokosuka และ Nagasaki ใน ค.ศ 1867 ใน ตอนนั้นกองทัพเรือโทคุกาวะเป็นกองทัพเรือที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกโดยมีเรือรบไอน้ำแบบ ตะวันตกประมาณแปดลำและเรือธงโคโยมารุ นำทัพภายใต้คำสั่งของพลเรือเอกเอโนโมโตะ ซึ่งใช้ ต่อต้านกองกำลังของจักรวรรดิในช่วงสงครามโบชินโดยเป็นสงครามที่ฝ่ายองค์จักรพรรดิจึงถือโอกาส เข้าโค่นล้มอำนาจของตระกูลโทกูงาวะ โดยใน ค.ศ. 1868 ความขัดแย้งสิ้นสุดลงด้วยยุทธนาวีแห่งฮา โกดาเตะใน ค.ศ. 1869 ซึ่งเป็นการรบทางเรือสมัยใหม่ขนาดใหญ่ครั้งแรกของญี่ปุ่นและจบลงด้วยความพ่ายแพ้ของกองกำลังโทคุกาวะสุดท้ายและการฟื้นฟูการปกครองของจักรวรรดิ และประเทศ ญี่ปุ่นก็ก้าวเข้าสู่ยุคเมจิ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาเรืออย่างรวดเร็วจนน่าตกใจ

3.ศึกครั้งแรกหลังพัฒนาองเรือ “สงครามจีน – ญี่ปุ่นครั้งที่หนึ่ง (First Sino-Japanese War) ”

ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.1894 - 17 เมษายน ค.ศ.1895 จีนและญี่ปุ่นได้ขัดแย้ง กันเรื่อง ที่ว่าใครควรมีอำนาจเหนือเกาหลี การพิพาทนี้นำไปสู่สงคราม และจบลงด้วยชัยชนะของญี่ปุ่น และ ผลของสงคราม ทำให้ญี่ปุ่นได้มีอำนาจเหนือคาบสมุทรเกาหลี และยังได้ส่วนหนึ่งของไต้หวัน เกาะฝิง หู และคาบสมุทรเหลียวตงอีกด้วย

สำหรับความสูญเสียในสงครามนี้ ฝ่ายจีนนั้นสูญเสียทหารไปถึง 35,000 นาย จากจำนวนคน 630,000 นาย ส่วนญี่ปุ่นเสียทหารเพียงแค่ 13,823 นาย จากจำนวนคน 240,000 และนี่ไม่ใช่ สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นเพียงครั้งเดียว ต่อมาในปีค.ศ. 1937 ก็ได้เกิดสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่สอง ทว่าในขณะที่ญี่ปุ่นก้าวสู่ยุคสมัยใหม่ และมีการพัฒนาในหลายๆ ด้าน ประเทศจีนซึ่งเป็นมหาอำนาจ แห่งเอเชียตะวันออก ไม่สามารถปรับปรุงระบบทหารและการบริหารประเทศที่ล้าหลังได้ ทำให้ต้อง พ่ายแพ้ในสงครามฝิ่นที่รบกับประเทศอังกฤษ ทั้งสองครั้ง ที่ผ่านมา จีนนั้นเป็นมหาอำนาจในแถบ

เอเชีย และมีอำนาจควบคุมดินแดนอื่นๆ เช่น เกาหลี เวียดนาม ดังนั้นการพ่ายแพ้ให้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ทำให้จีนกลายเป็นยักษ์ใหญ่ที่อ่อนแอ เมื่อใกล้สิ้นสุดศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นจึงประกาศศึกดา

สงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่หนึ่งนี้เป็นการสู้รบทางทะเลเป็นส่วนมาก ซึ่งฝ่ายญี่ปุ่นนั้นได้เปรียบ ในขณะที่ฝ่ายจีนนั้น “พระนางซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)” ได้ตัดงบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนากองทัพเรือ นำไปใช้ในการก่อสร้างพระราชวังฤดูร้อนในปักกิ่ง ขณะที่ญี่ปุ่นได้มีการพัฒนาการกองเรือเป็นอย่างมาก แม้ว่าจำนวนทหารจากฝ่ายจีนจะมีจำนวนเยอะกว่ามาก แต่ก็ไม่สามารถเอาชนะกองเรือญี่ปุ่นที่ถูกสร้างและฝึกโดยชาติตะวันตกไม่ได้ ทำให้เรือรบฝ่ายจีนนั้นด้อยกว่าญี่ปุ่นอย่างเห็นได้ชัด

ญี่ปุ่นได้ทำการตัดทางส่งเสบียงของฝ่ายจีน และกองทัพของญี่ปุ่น ร่วมกับทัพเกาหลี ก็มีกำลังมากกว่าฝ่ายจีนมากในวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1894 เพียงวันเดียว ทหารจีนเสียชีวิตกว่า 500 นาย ถูกจับอีกเป็นจำนวนมาก และทั้งสองฝ่ายก็ประกาศสงครามต่อกันในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.1894 ซึ่งถือเป็นความพ่ายแพ้ของฝ่ายจีน ทำให้กองทัพจีนที่รอดชีวิต ต้องถอยทัพไปยังเปียงยาง ในขณะที่ราชสำนักชิงก็รีบส่งกำลังเสริมมาจากจีน โดยส่งทหารมาประมาณ 15,000 นาย แต่ถึงอย่างนั้น กองทัพญี่ปุ่นก็ได้ทำการปิดล้อมเมือง และทำการจู่โจมจากทุกทิศในเช้าวันที่ 15 กันยายน ค.ศ.1894 และภายหลังจากผ่านไป 24 ชั่วโมง ญี่ปุ่นก็ยึดเปียงยางไว้ได้ โดยมีทหารฝ่ายจีนเสียชีวิตกว่า 2,000 นาย ในขณะที่ญี่ปุ่นเสียชีวิตไม่ถึง 600 นาย ความพ่ายแพ้ครั้งนี้ ทำให้จีนต้องถอยทัพออกไปอีก และญี่ปุ่นก็ยึดดินแดนจำนวนมากได้ และบุกประชิดมาถึงเมืองเว่ยไ้ และจีนก็ต้องสูญเสียเมืองของตนหลายเมืองให้แก่ญี่ปุ่น

ความพ่ายแพ้อย่างต่อเนื่องนี้เอง ทำให้จีนตัดสินใจยอมแพ้และทำสัญญาสงบศึกกับญี่ปุ่น 17 เมษายน ค.ศ.1895 จีนและญี่ปุ่นได้ลงนามในสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ (Treaty of Shimonoseki) ซึ่งเป็นการสิ้นสุดสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่น จีนต้องสูญเสียอำนาจทั้งหมดในเกาหลีให้แก่ญี่ปุ่น และญี่ปุ่นยังได้เข้าควบคุมไต้หวัน เกาะเผิงหู และคาบสมุทรเหลียวตง นอกจากนั้น จีนยังต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสงครามแก่ญี่ปุ่นเป็นเงินถึง 200 ล้านตำลึง (มีค่าเป็นเงินในปัจจุบันเท่ากับ 800,000 ล้านบาท) และยังต้องให้สิทธิทางการค้าแก่ญี่ปุ่นหลายข้อ รวมทั้งการอนุญาตให้เรือของญี่ปุ่นแล่นในแม่น้ำแยงซี อนุญาตให้บริษัทญี่ปุ่นเปิดดำเนินการในบริเวณท่าเรือของจีน และเปิดท่าเรือสำหรับเรือสินค้าญี่ปุ่นอีกสี่แห่ง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสเส้นทางทะเลให้ประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะด้านการค้า การเดินทาง หรือเรื่องการรบทางทะเล

ในสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่หนึ่งนี้ ในช่วงเริ่มเกิดวิกฤตการณ์ กองเรือแห่งจักรพรรดินาวิญี่ปุ่น มีกำลังทางเรือดังนี้ เรือรุ่นใหม่ 12 ลำ ซึ่งเป็นกองเรือหลักของญี่ปุ่น (ทั้งนี้รวมทั้งเรือยังไม่ขึ้นระวางประจำการ คือ อีสึมิ ที่เข้าประจำการในระหว่างสงคราม), เรือลาดตระเวนทะเลกะโอะอีก 1 ลำ เรือ

ตอร์ปิโด 22 ลำ, นอกจากนั้นยังมีเรือช่วยรบ/เรือสินค้าติดอาวุธ และเรือโดยสารที่ดัดแปลงมาเป็นเรือช่วยรบอีกจำนวนมาก หลักนิยมของญี่ปุ่นขณะนั้นไม่ได้หวังพึ่งอำนาจของเรือประจัญบาน แต่ให้ความสำคัญกับการใช้เรือรบขนาดเล็กที่มีความเร็วสูง อย่างเรือลาดตระเวน และเรือตอร์ปิโด ในการเข้าปะทะกับเรือข้าศึกที่ใหญ่กว่านอกจากนี้ เรือของกองเรือแห่งจักรพรรดินาวีญี่ปุ่นนั้นถูกสร้างขึ้นและออกแบบโดยชาวตะวันตก ทหารที่เข้าประจำการก็ได้รับการฝึกมาแบบตะวันตกอีกด้วย จึงเป็นผลที่ทำให้เกิดความได้เปรียบและเอาชนะเงินได้ด้วยความสามารถของทหารอีกด้วย

เรือรบหลักของญี่ปุ่นหลายลำต่อมาจากอู่ต่อเรือในอังกฤษและฝรั่งเศส (ต่อในอังกฤษ 8 ลำ, ฝรั่งเศส 3 ลำ, และต่อในญี่ปุ่น 2 ลำ) และเรือตอร์ปิโดอีก 16 ลำที่สร้างในฝรั่งเศส จากนั้นก็ขนส่งมาแล้วนำมาประกอบในญี่ปุ่น

รายชื่อเรือที่เข้าร่วมรบฐานะเรือในกองเรือแห่งจักรพรรดินาวีญี่ปุ่นในช่วงสงครามจีน – ญี่ปุ่น

1. Matsushima - เรือรบลาดตระเวนชั้น Matsushima ทำหน้าที่เรือธงในกองเรือแห่งจักรพรรดินาวีญี่ปุ่นในช่วงสงครามจีน – ญี่ปุ่น
2. Itsukushima - เรือรบลาดตระเวนชั้น Matsushima
3. Hashidate - เรือรบลาดตระเวนชั้น Matsushima
4. Naniwa - เรือรบหุ้มเกราะชั้น Naniwa
5. Takachiho - เรือรบหุ้มเกราะชั้น Naniwa
6. Yaeyama - เรือรบลาดตระเวนไร้เกราะ
7. Akitsuishima - เรือรบหุ้มเกราะชั้น Matsushima
8. Yoshino - เรือรบหุ้มเกราะเคลื่อนที่เร็ว
9. Chiyoda - เรือรบหุ้มเกราะชั้น
10. Hiei - เรือรบลาดตระเวนหุ้มเกราะชั้น Kongō

11. Kongō - เรือรบลาดตระเวนหุ้มเกราะชั้น Kongō

12. Fusō - เรือประจัญบาน

และได้มีเรือประจัญบานอีกหนึ่งลำที่เข้ามาร่วมกองเรือในช่วงสงครามก็คือ

13. Izumi - เรือลาดตระเวน

ส่วนผู้บัญชาการกองเรือผสมของญี่ปุ่น กองเรือนี้ก็คือ พลเรือโท อิโต ซุเกะยุกิ เป็นผู้บัญชาการกองเรือแห่งจักรพรรดินาวีญี่ปุ่นเข้าทำครามกับจีน

ภายหลังจากการลงนามในสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ มหาอำนาจตะวันตกก็อยากจะมีส่วนในผลประโยชน์ครั้งนี้ รัสเซีย เยอรมนี และฝรั่งเศสได้คัดค้านการที่ญี่ปุ่นเข้าครอบครองคาบสมุทรเหลียวตง ซึ่งคาบสมุทรนี้ รัสเซียต้องการมาก

มหาอำนาจตะวันตกทั้งสามชาติได้กดดันให้ญี่ปุ่นมอบคาบสมุทรเหลียวตงให้แก่รัสเซีย แลกกับเงิน 30 ล้านตำลึง ซึ่งเหมือนกับเป็นการหยามญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นนั้นโกรธมาก และนี่คือประกายไฟที่ทำให้เกิด “สงครามรัสเซีย-ญี่ปุ่น (Russo-Japanese War)”

4. ศึกษาครั้งที่สองหลังพัฒนาองเรือ “สงครามญี่ปุ่น – รัสเซีย (Russo-Japanese war)”

สงครามระหว่างญี่ปุ่นกับรัสเซียในปีค.ศ. 1904 เป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อประวัติศาสตร์โลกมากที่สุดเหตุการณ์หนึ่ง แต่ปัจจุบันสงครามครั้งนั้นไม่ค่อยได้ถูกพูดถึงมากนัก เพราะสงครามนี้ถูกลบด้วยเหตุการณ์อื่นที่จริงๆแล้วเป็นผลตามมาจากสงครามนี้ ไม่ว่าจะเป็นสงครามโลกทางด้านแปซิฟิก การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองในรัสเซีย หรือการเรียกร้องเอกราชจากมหาอำนาจตะวันตกที่เกิดขึ้นทั่วโลก

4.1 ที่มาของสงคราม

ในยุคล่าอาณานิคมนั้น มหาอำนาจต่างๆก็พยายามขยายอิทธิพลออกไปยึดครองดินแดนต่างๆ ชาติยุโรปอื่นๆอย่าง อังกฤษ ฝรั่งเศส เลือกว่าจะขยายอำนาจไปทางทะเล ส่วนรัสเซียในยุคของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ต้องการจะขยายอิทธิพลไปทางทิศตะวันออก คือมาทางเอเชียตะวันออก มาแมนจูเรียของจีน คาบสมุทรเกาหลีและมหาสมุทรแปซิฟิก ความต้องการจะขยายอำนาจมาทางนี้จริงๆมีมาก่อนนานแล้ว เห็นได้จากในปีค.ศ. 1860 รัสเซียก่อตั้งเมืองวลาดีวอสตอก (Vladivostok) ขึ้น ซึ่งคำนี้มีความหมายว่า ผู้ปกครองหรือผู้ยิ่งใหญ่ทางตะวันออก หลักฐานอีกอย่างที่เราเห็นได้ชัดว่า รัสเซียต้องการจะขยายอิทธิพลมาทางด้านตะวันออก คือ การสร้างทางรถไฟสาย ทรานส์ไซบีเรีย ซึ่ง

เป็นทางรถไฟที่ยาวมากๆ เชื่อมระหว่าง เมืองวลาดิวอสตอกที่อยู่ทางตะวันออกและมอสโกที่อยู่ทางตะวันตก ทางรถไฟนี้นอกจากจะเป็นเส้นทางสำคัญในการขนส่งสินค้าระหว่างตะวันออกแล้ว ยังเป็นเส้นทางที่ใช้สำหรับลำเลียงกำลังทหารระหว่างสองด้านของรัสเซียอีกด้วย เพื่อให้การขยายอิทธิพลไปทางด้านตะวันออกเป็นไปได้ง่ายขึ้น หลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นปฏิรูปประเทศไปแล้วในหลายๆด้าน รวมถึงด้านการทหาร แต่ในสายตาของชาวโลกโดยเฉพาะมหาอำนาจในยุโรป ยังคงมองว่าญี่ปุ่นไม่ได้ต่างไปจากประเทศอื่นๆในเอเชียมากนัก

ทางญี่ปุ่นเองก็ต้องการจะสร้างจักรวรรดิ และก็ต้องการคาบสมุทรเกาหลีและแมนจูเรียของจีนมาครอบครองอยู่แล้ว โดยเฉพาะคาบสมุทรเกาหลีนี้ ญี่ปุ่นยอมให้ใครที่กำลังทหารแข็งแกร่งมาครอบครองไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ที่สามารถบุกไปญี่ปุ่นได้ง่ายๆ ญี่ปุ่นจึงอยากจะมีครอบครองเกาหลีไว้เอง และเมื่อไม่นานก่อนหน้านั้น ญี่ปุ่นก็เคยทำสงครามกับจีนมาแล้วประมาณปีค.ศ. 1895 ด้วยเรื่องคาบสมุทรเกาหลี และการรบในครั้งนั้น ญี่ปุ่นเอาชนะจีนไปได้อย่างไม่ยากนัก ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณให้โลกรู้แล้วว่า ญี่ปุ่นหลังปฏิรูปนี้ไม่ธรรมดา มหาอำนาจทางทหารของเอเชีย เริ่มถ้ายโอนจากจีนมายังญี่ปุ่นแล้ว

ในการชนะจีนครั้งนั้น นอกเหนือจากได้ครอบครองเกาหลีแล้ว ญี่ปุ่นยังได้ไต้หวัน ส่วนหนึ่งของแมนจูเรีย และคาบสมุทรเหลียวตงมาครอบครองด้วย แต่มหาอำนาจทางยุโรปหลายประเทศไม่พอใจ กลัวว่าญี่ปุ่นจะได้ทรัพยากรแล้วแข็งแกร่งขึ้นอีก การมาบีบให้คืนคาบสมุทรเหลียวตงก็ว่าหยาบมากแล้ว เท่านั้นไม่พอ เมื่อญี่ปุ่นคืนเหลียวตงไป รัสเซียก็ไปบีบเงินให้ปล่อยเช่า ท่าเรืออาร์เธอร์ ที่อยู่บนคาบสมุทรเหลียวตง (ส่วนหนึ่งของแมนจูเรีย) ให้กับรัสเซียต่อทันที ซึ่งการทำเช่นนี้เหมือนมาแย่งรางวัลจากการชนะสงครามไปจากญี่ปุ่นเฉยๆเลย ซึ่งสร้างความโกรธให้กับญี่ปุ่นมาก อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นก็พยายามจะเจรจาต่อรองเพื่อแบ่งดินแดนแถวๆนั้นกับรัสเซีย แต่รัสเซียไม่ยอม และนั่นคือ เหตุว่าทำไมญี่ปุ่นจึงเปิดศึกกับรัสเซีย

ในการรบครั้งนี้กองเรือของรัสเซียนั้นมีจำนวนมากใหญ่กว่ามาก แต่กองเรือนี้ถูกแบบออกประจำการแยกกัน 3 แห่ง คือ

1. ที่ทะเลบอลติก ซึ่งกองกำลังนี้เป็นกองกำลังที่แข็งแกร่งที่สุด เป็นกองกำลังหลักเรือรบที่ทันสมัยที่สุดของรัสเซียประจำการอยู่ตรงนี้
2. ทะเลดำหรือ Black sea ซึ่งกองกำลังนี้เคลื่อนทัพไม่ค่อยสะดวก เพราะมีประเทศตุรกีคุมช่องแคบ Bosphorus อยู่ออกมาทำการนองทะเลดำได้ยากหน่อย
3. กองเรือในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งตั้งอยู่ที่ท่าเรือ อาร์เธอร์ กองกำลังนี้เป็นกองกำลังที่ค่อนข้างเก่า เรือรบไม่ค่อยทันสมัย และการซ่อมรบไม่เข้มข้นเท่ากองรบอื่น

การที่กองเรือหลัก 2 กองอยู่ห่างกัน และไม่สามารถเข้ามาจัดการกับกองเรือของญี่ปุ่นได้ง่ายๆ นับว่าเป็นข้อเสียอย่างมากสำหรับรัสเซีย ส่วนทางด้านของญี่ปุ่นเนื่องจากได้ทรัพยากรจากการชนะประเทศจีนมาได้ ส่งผลให้กองเรือของประเทศญี่ปุ่นมีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก ในการรบครั้งนี้ทางฝั่งญี่ปุ่นขณะนั้น มีเรือประจัญบานหรือ battleship ทั้งหมด 6 ลำ เรือประจัญบานนี้มีปืนใหญ่อจำนวนมากไว้ยิงเรือข้าศึก เรือประจัญบานของญี่ปุ่นทั้งหมดนั้น ต่อมาจากคู่ต่อเรือของอังกฤษซึ่งเรือทั้งหมดเป็นเรือรุ่นใหม่ล่าสุดที่ทันสมัยมากๆ นอกจากเรือประจัญบานแล้วยังมีเรือ cruisers หรือเรือลาดตระเวนติดอาวุธรุ่นใหม่เพิ่งซื้อมาจากอังกฤษอีก 8 ลำ และเรือเล็กๆอีกมาก ในด้านของทหารเรือ ก็เป็นทหารที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างหนักในรูปแบบของกองทัพเรืออังกฤษ สำหรับแม่ทัพที่รับผิดชอบการนำทัพครั้งนี้คือ โทโท เฮย์ฮะชิโร ซึ่งเคยไปเรียนรู้การทหารที่ Royal Navy ของอังกฤษอยู่ถึง 7 ปี ก่อนจะกลับมาญี่ปุ่นและผ่านการสมรภูมिरบมาแล้วหลายครั้ง จนมีประสบการณ์สูง

เช้ามีดของวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ปีค.ศ. 1904 กองทัพเรือของญี่ปุ่นเคลื่อนทัพอย่างเงียบกริบ และโดยที่ยังไม่มีการประกาศสงครามใดๆทั้งสิ้น เพราะไม่ต้องการจะให้ข้าศึกรู้ตัว โดยกองทัพญี่ปุ่นตั้งใจว่าจะโจมตีอย่างหนักไปและให้ทุกอย่างสิ้นสุดในที่เดียวเลย การเลือกโจมตีในช่วงฤดูหนาวนี้ก็ เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่ญี่ปุ่นวางแผนไว้แล้ว เพราะรู้ว่าในช่วงฤดูหนาวการจะยกกองทัพเรือจากทะเลบอลติกหรือการจะเคลื่อนกำลังพลมาทางรถไฟสายทรานส์ไซบีเรียไม่ใช่เรื่องง่าย

เมื่อเรือรบของญี่ปุ่นเข้าใกล้มากพอ การระดมยิงทั้งจากปืนใหญ่และตอร์ปิโดเข้าใส่เรือรบของรัสเซียซึ่งจอดเทียบท่าอยู่ที่ท่าเรืออาร์เธอร์ก็เริ่มขึ้น สงครามระหว่างญี่ปุ่นและรัสเซียได้เริ่มต้นขึ้น ด้วยความที่ทหารของรัสเซียโดนโจมตีแบบไม่ได้ตั้งตัวรวมไปถึงความขาดซ่อมรบทำให้รัสเซียโดนโจมตีอยู่ฝ่ายเดียว ไม่สามารถนำเรือรบออกมาต่อสู้อได้ แต่ก็ยังมีป้อมปืนใหญ่ที่อยู่บริเวณท่าเรืออาร์เธอร์ ยิงได้กลับมาทำให้เรือรบของญี่ปุ่นไม่สามารถรุกเข้าไปใกล้ได้มากนัก อย่างไรก็ตาม การโดนโจมตีให้ต้องตั้งรับอย่างเดียว ก็มีผลให้ทหารเสียขวัญและกำลังใจมาก ในวันเดียวกันนั้น กองเรือรบของญี่ปุ่นอีกกองก็เข้าโจมตีรัสเซียที่ท่าเรือในเกาหลี (ซึ่งปัจจุบันคืออินชอน) และนำทหารยกพลขึ้นบกจากนั้นก็ไล่ตีขึ้นเหนือไปเรื่อยๆ จนสามารถไปปิดล้อมท่าเรืออาร์เธอร์ไว้ได้

ทางฝ่ายรัสเซียก็ส่งนายพล สเตปัน มาคารอฟ (Stepan Makarov) ซึ่งเป็นนายพลที่มีชื่อเสียง มารับมือ โดยหวังว่าจะนำเรือออกจากท่าแล้วโต้กลับเพื่อเรียกขวัญและกำลังใจคืนมาบ้าง แต่เรือธงของแม่ทัพมาคารอฟ ยังไม่ทันได้สู้รบกับกองเรือญี่ปุ่น แล่นออกมาจากท่าเรือได้ไม่ไกลก็ไปโดนทุ่นระเบิดของญี่ปุ่นจนเรืออัปปางและตัวมาคารอฟเสียชีวิตลงโดยที่ยังไม่ได้นำเรือไปรบกับญี่ปุ่นอย่างจริงจัง แต่การจะตีป้อมให้แตกและยึดท่าเรือคืน ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย แม้ว่าญี่ปุ่นจะพยายามโจมตีอย่าง

หนัก แต่ญี่ปุ่นเองก็เสียพลทหารไปเป็นจำนวนมาก ตัวเลขอาจจะสูงถึง 30,000 นาย แต่สุดท้ายป้อมก็โดนตีแตก รัสเซียต้องยอมแพ้ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1905

หลังจากยึดท่าเรืออาร์เธอร์ได้ ทหารญี่ปุ่นก็รุกทางภาคพื้นดินต่อขึ้นไปทางเหนือ แล้วก็ไปเผชิญหน้ากับกองทัพบกของรัสเซียต่อที่สมรภูมิในแมนจูเรียที่ชื่อ มุกเด็น (ปัจจุบันคือ เส้นหยาง) การรบครั้งนี้ แต่ละฝ่ายมีกำลังทหารเยอะมากๆ รวมๆกันประมาณ 500,000 คน และด้วยความที่สงครามครั้งนี้เป็นการรบด้วยอาวุธทันสมัยเป็นครั้งแรกๆของโลก แต่ละฝ่ายซึ่งยังไม่เข้าใจสงครามยุคใหม่ จึงใช้กลยุทธ์แบบโบราณที่ส่งทหารแนวหน้าวิ่งเข้าใส่กัน ทำให้ทหารแต่ละฝ่ายโดนกระหน่ำยิงตายโดยที่ไม่คิดจะหาที่หลบด้วยซ้ำ สุดท้ายทางฝ่ายญี่ปุ่นก็เป็นฝ่ายชนะสงคราม แต่ก็สูญเสียทหารไปราวๆ 70,000 คน แต่การรบที่มุกเด็นยังไม่ใช่อุบัติเหตุของสงครามในครั้งนี้ เพราะสงครามจบสิ้นลงจริงๆ ที่ช่องแคบ สึชิม่า ที่อยู่ระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลี

4.2 ยุทธนาวีที่ช่องแคบสึชิมะ Battle of Tsushima

หลังความพ่ายแพ้ที่ท่าเรืออาร์เธอร์ ทางฝั่งรัสเซียก็เรียกกองเรือรบจากทะเลบอลติกลองมาช่วยเสริมกำลังทางมหาสมุทรแปซิฟิก โดยเริ่มเคลื่อนทัพลงมาในเดือนตุลาคม 1904 (ก่อนที่ท่าเรืออาร์เธอร์จะโดนยึดประมาณ 3 เดือน) โดยจะต้องเดินทางอ้อมใต้ทวีปแอฟริกามาเป็นระยะทางไกลถึง 30,000 กว่ากิโลเมตร จริงๆการเดินทางนี้สามารถที่จะเดินทางผ่านคลองสุเอซได้ แต่ก่อนสงครามจะเริ่มญี่ปุ่นก็ได้ลงนามเป็นพันธมิตรกับอังกฤษไว้ก่อน ดังนั้นอังกฤษซึ่งครอบครองคลองสุเอซอยู่จึงไม่ยอมให้รัสเซียเดินทางผ่าน และเพราะว่าอังกฤษเกือบทำสงครามกับรัสเซียเพราะรัสเซียผลอไปยิงเรือहाปลาของอังกฤษจมด้วยความเข้าใจผิด

ในที่สุดในเดือนเมษายน ปีค.ศ. 1905 หลังจากเดินทางมานานถึง 7 เดือน กองเรือของรัสเซียก็เดินทางมาถึงบริเวณเกาหลี ตอนที่มาถึงนั้นกองเรือของรัสเซียอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์นักจากการเดินทางมาไกล จึงต้องการจะมุ่งหน้าไปซ่อมบำรุงและรวมตัวกับกองเรือที่รอดจากท่าเรืออาร์เธอร์ที่อยู่เรือเมื่อเวลาตีวอสตอค แต่ในการจะเดินทางไปจำเป็นต้องเดินทางผ่านช่องแคบ สึชิม่า ซึ่งอยู่ใกล้กับฐานทัพเรือของญี่ปุ่น ทำให้เสียงที่จะต้องเผชิญหน้ากันเป็นอย่างมาก และสุดท้าย การเผชิญหน้าก็เกิดขึ้นจริงๆ และเป็นการรบที่ช่องแคบสึชิม่านี้เอง ที่จะเป็นตัวตัดสินผลของสงครามในครั้งนี้

นายพลโตโง ส่งเรือลาดตระเวนหากองทัพเรือของรัสเซียและไม่ใช้เพื่อหวังจะหลบหนีแต่เพื่อที่จะเข้าไปรบกับกองทัพรัสเซียซึ่งๆหน้า ในเช้ามีดของวันที่ 27 เมษายน โอกาสของนายพลโตโงก็มาถึง เมื่อเรือลาดตระเวนพบกองทัพเรือของรัสเซียขณะกำลังแล่นเข้าช่องแคบ สึชิม่า นายพลโตโงจึงสั่งกองทัพเรือของญี่ปุ่นให้เข้าไปสกัดในทันที การต่อสู้ระหว่างญี่ปุ่นและรัสเซียในครั้งนั้น เป็นการ

เผชิญหน้าตรงๆ ระหว่างกองทัพเรือทั้งสองที่มีกำลังค่อนข้างสูสีกัน จริงอยู่ว่าเหมือนจะมีข้อถกเถียงหลายอย่างที่อธิบายความพ่ายแพ้ของรัสเซียในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางมาไกล ต้องมารบในสมรภูมิที่ตัวเองไม่ได้เลือก ฯลฯ อย่างไรก็ตามนักประวัติศาสตร์การทหารหลายคนก็เชื่อว่า สุดท้ายก็คงต้องยอมรับว่ากองทัพเรือของญี่ปุ่นในเวลานั้นแข็งแกร่งมากจริงๆ ไม่ว่าจะเป็นเรือรบที่ทันสมัย ทหารที่มีวินัยสูง และแม่ทัพที่ชำนาญเรื่องกลยุทธ์ ทั้งหมดนี้ทำให้ญี่ปุ่นก็สามารถจะเอาชนะกองทัพเรือของรัสเซียไปได้อย่างขาดลอย

โดยสรุปการรบในครั้งนี้ เรือรบของรัสเซียเสียหายไปประมาณ 2 ใน 3 ของทั้งหมด นายทหารเสียชีวิตไปเกือบห้าพันคน ถูกจับเป็นเชลยอีกประมาณ 6,000 คน ในขณะที่เรือรบญี่ปุ่นเสียหายไม่กี่ลำ มีทหารเสียชีวิต 117 คน และบาดเจ็บแค่ 500 คน ผลการรบในครั้งนี้สร้างความตกตะลึงไปทั่วโลก เพราะแทบไม่มีใครที่คิดว่าญี่ปุ่นจะเอาชนะรัสเซียได้อย่างเด็ดขาดเช่นนี้ และเพราะชัยชนะในครั้งนี้ร่วมไปกับการเอาชนะจีนอย่างง่ายดายก่อนหน้า ญี่ปุ่นจึงกลายเป็นชาติมหาอำนาจหน้าใหม่ของโลก ขึ้นมาในทันที

ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการกองเรือของชาติญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีเรือที่ล้ำสมัย ทหารที่มีวินัยในการปฏิบัติตามคำสั่ง ยุทธการต่างๆ ที่ได้รับมาจากชาติตะวันตก

4.3 ตารางรายชื่อเรือประจัญบาน 6 ลำ ที่เข้าร่วมรบในกองเรือแห่งจักรพรรดินาวิกัญปุ่นในช่วงสงครามญี่ปุ่น – รัสเซีย

Mikasa - เรือประจัญบานชั้น Katori เป็นเรือธงในกองเรือแห่งจักรพรรดินาวิกัญปุ่นในช่วงสงครามญี่ปุ่น – รัสเซีย

Asahi - เรือประจัญบานชั้น Shikishima

Fuji - เรือประจัญบานชั้น Fuji

Hatsuse - เรือประจัญบานชั้น Shikishima

Shikishima - เรือประจัญบานชั้น Shikishima

Yashima - เรือประจัญบานชั้น Fuji

ก่อนการรบระหว่างญี่ปุ่นและรัสเซียจะเริ่มตื้นขึ้นนั้น หลายๆประเทศในยุโรปคาดการณ์ไว้อยู่แล้วว่าสงครามครั้งนี้จะเป็นสงครามที่แตกต่างจากที่ผ่านมาในอดีต เพราะจะเป็นสงครามที่รบกันด้วยอาวุธที่เป็นผลผลิตจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้หลายประเทศทั่วโลกส่งตัวแทนเข้ามาสังเกตการณ์และเรียนรู้จากการรบในครั้งนี้ ดังนั้นผลการรบและรายละเอียดต่างๆในการรบจึงเป็นที่รับรู้ไปทั่วโลก

ในช่วงแรกหลังสงครามสิ้นสุดลง ไม่มีใครคิดว่าสงครามนี้จะส่งผลกระทบต่อโลกมากนัก เพราะเป็นความขัดแย้งระหว่างสองประเทศเท่านั้น แต่ปรากฏว่าเมื่อเวลาผ่านไปหลายปี คลื่นของผลกระทบจากสงครามนี้ก็ค่อยๆขยายตัวขึ้นและแผ่กว้างออกไป จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทั่วโลก มาจนถึงยุคปัจจุบันที่เราอาศัยอยู่

ชัยชนะของญี่ปุ่นในครั้งนี้ เป็นชัยชนะครั้งแรกๆของชาวเอเชียที่มีต่อมหาอำนาจยุโรปอย่างจริงจัง ซึ่งชัยชนะนี้สร้างความภูมิใจให้กับชาวเอเชียที่ไม่ใช่ชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นอินเดีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และไม่ใช่แต่ชาวเอเชียเท่านั้น แต่ชาวตะวันออกกลางอย่างอิหร่านและชาวแอฟริกันจำนวนมากก็รู้สึกได้ถึงความภูมิใจนี้ แม้แต่ชาติเล็กๆในยุโรปที่โดนมหาอำนาจคุกคามอย่าง โปแลนด์ ยังมองญี่ปุ่นเป็นไอดอล ซึ่งต่อมานำไปสู่กระแสชาตินิยมในหลายๆประเทศ จนเกิดการเคลื่อนไหวเรียกร้องเอกราชขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก

การรบครั้งนี้เนื่องจากการรบด้วยเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเป็นครั้งแรกจึงได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก และยุทธการต่างๆได้ถูกนำไปใช้ในสงครามโลกครั้งที่ 1 เช่น การรบของญี่ปุ่นที่ยังมีลักษณะเหมือนการรบโบราณคือ การส่งทหารแนวหน้าวิ่งเข้าไปใส่ข้าศึกอย่างห้าวหาญ แม้ว่าการรบในครั้งนี้จะเปลี่ยนมาใช้ปืนแล้วก็ตาม แต่เพราะความที่ญี่ปุ่นชนะสงคราม คนที่มาสังเกตการณ์จึงได้บทรียนไปผิดๆว่าการพยายามบุกแหลกเป็นวิธีการต่อสู้ที่ได้ผล สิ่งที่สำคัญคือ จิตใจที่หาญกล้าที่จะต่อสู้กับข้าศึก และจิตใจที่หาญกล้านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญในการชนะสงคราม ซึ่งกลยุทธ์ของการลุยแหลกและเชื่อว่าการโจมตีก่อน โจมตีเร็ว ลุยแหลก หรือที่นิยมเรียกว่า cult of offensive เป็นกลยุทธ์ที่ได้ผล ก็ถูกนำไปใช้กันอย่างกว้างขวางในช่วงแรกของสงครามโลกครั้งที่ 1 หลายประเทศรบด้วยการส่งทหารวิ่งเข้าไปใส่ท่ากระสุนปืนกล จนทหารแต่ละฝ่ายตายกันมากมาย กว่าจะคิดได้ว่าวิธีนี้ใช้ไม่ได้ผลกับการรบยุคใหม่ คนหนุ่มก็ตายไปเป็นล้านแล้ว

ชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของญี่ปุ่น สร้างความฮึกเหิมและมั่นใจให้กับชาวญี่ปุ่นว่ากองทัพของตัวเอง แข็งแกร่งมาก ซึ่งความมั่นใจนี้นำไปสู่นโยบายการขยายอิทธิพลต่อไปอีกเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นการ รุกรานแมนจูเรีย และประเทศอื่นๆในเอเชียมากมาย

เมื่อรัสเซียไม่เหลือกองทัพจะต้านญี่ปุ่นได้อีกแล้ว มหาอำนาจเดียวในแปซิฟิกที่พอจะต่อสู้ กับญี่ปุ่นได้ก็มีแค่ อเมริกาประเทศเดียว ซึ่งความขัดแย้งระหว่างมหาอำนาจทางทะเลสองประเทศนี้ สุดท้ายจะนำไปสู่การบุกที่ Pearl Harbor และ Midway

ทุกครั้งที่ประเทศญี่ปุ่นชนะญี่ปุ่นได้รับการซ่อมแซมและพัฒนากองเรือรบของตนเองไปด้วย จากเงินค่าชดเชยการทำสงครามและ จากการยึดเรือรบของฝ่ายศัตรู รวมไปถึงเส้นทาง ทางทะเลที่เปิดมากขึ้นทำให้ ความสามารถการรบทางทะเลของกองเรือญี่ปุ่นพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทุกๆครั้ง หลังมีการชนะสงคราม

5. การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 (Word War I)

ปี 1914 เหล่ามหาอำนาจประกาศศึกต่อกันและกัน เหล่าชาติในเครือจักรภพต่างถูกเรียกเข้าร่วมรบเพื่อจักรวรรดิเจ้าผู้ปกครอง จักรวรรดิญี่ปุ่นมองเห็นโอกาสที่จะสามารถขยายเขตแดนและ แสดงพละานุภาพแห่งจักรวรรดิที่ไม่เป็นรองชาติใด ในขณะนั้น เยอรมันมีอาณานิคมอยู่บ้างในเอเชีย ซึ่งตอนนี้ถูกทอดทิ้งให้ต้องปกป้องตัวเอง เพราะแผ่นดินพอกำลังตรึงมือกับการรบในยุโรป จึงเป็นเรื่อง ง่ายตายที่จะยึดครอง อีกทั้งในก่อนหน้านั้นยังมีสนธิสัญญาความร่วมมือทางกองทัพเรือและคำร้องขอ ความช่วยเหลือตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคมของสหราชอาณาจักร จึงยังเป็นแรงสนับสนุนให้กองเรือหุ้มเกราะเคลื่อนพลออกจากท่า โดยเริ่มต้นก่อนประกาศสงคราม ญี่ปุ่น ได้ส่งสาสน์ถึงเยอรมันว่าให้ถอน กองทัพเรือออกจากร่านน้ำจีนและน่านน้ำญี่ปุ่น พร้อมมอบอำนาจสิทธิในการควบคุมท่าเรือชิงเต่ามา ไว้ที่จักรวรรดิญี่ปุ่นตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม ซึ่งก็ไม่มีมีการตอบกลับใดๆมา จักรวรรดิญี่ปุ่นจึงประกาศ สงครามกับจักรวรรดิเยอรมันในวันที่ 23 สิงหาคม และ กับจักรวรรดิออสเตรีย-ฮังการีในอีก 2 วันถัด มา

ณ ตอนนั้นญี่ปุ่นมี ทหารเรือประจำการอยู่ 48,000 นาย เรือรบส่วนใหญ่สร้างขึ้นเองในประเทศบางส่วนก็ตีมาจากเรือรบรัสเซียสมัยสงครามญี่ปุ่น-รัสเซีย (โดยรวมแล้วมีทั้งสิ้น 90 ลำ โดย ต่อมาในปี 1918 จำนวนเรือเพิ่มขึ้นเป็น 109 ลำ) เรือบางส่วนตั้งประจำการอยู่ที่ท่าเรือสิงคโปร์ตลอด ต้นสงคราม เรือลาดตระเวณบางส่วนถูกส่งไปเป็นเรือคุ้มกันเรือบรรทุกทหารออสเตรเลียและนิวซี แลนด์ไปแนวรบตะวันออกกลางนับแต่ตุลาคม 1914 จนถึงมีนาคม 1917 อาณานิคมของจักรวรรดิ เยอรมันในซีกโลกตะวันออกมีดังนี้ เยอรมันนิวกินี (ปัจจุบันคือ ซีกตะวันออกเฉียงเหนือประเทศปาปัว

นิวกินี และหมู่เกาะน้อยใหญ่ทางเหนือของนิวกินี) เยอรมันซามัว (ปัจจุบันคือ รัฐอิสระซามัว) ภายใน
 จีนเยอรมันครอบครอง ซึ่งเต่า หยานไท่ ในมณฑลซานตง(แต่ก่อนหน้าสงครามก็แผ่ขยายอิทธิพล
 รอบๆจนเกือบจะครอบคลุมอำนาจทั้งมณฑลซานตง) อ่าวเจียวโจว

ญี่ปุ่นเปิดฉากการรบด้วยการส่งกองเรือรบใต้บัญชาการของพลเรือโท คาโตะ ซาดาชิชิ เข้า
 ล้อมอ่าวเจียวโจว โดยมีเรือโพเดต้า ที่แปลว่า ชัยชนะ เป็นเรือธง มันเคยเป็นเรือประจัญบานของ
 รัสเซีย แต่ถูกฝ่ายญี่ปุ่นยึดมาในสมัยสงครามญี่ปุ่น-รัสเซียและถูกเปลี่ยนชื่อเป็น ชื่อโอะ เมื่อสหราชอาณาจักร
 อนุมัติการรบที่รับส่งเรือประจัญบาน HMS Triumph และเรือพิฆาต HMS Usk เข้ามาสนับสนุน
 กองเรือผสมเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็เป็นเรือรุ่นเก่า รุ่นเดรดนอต(เรือรุ่นใหม่ขับเคลื่อนด้วยกังหันไอน้ำและมี
 ปืนใหญ่กว้างปากลำกล้องหนักมากกว่าเรือรุ่นเก่า) นั่นก็ไม่มีถึงสิบลำ ร่วมกันกับกองทัพบกกองทหาร
 รบที่18ใต้บัญชาการของพลโท คาโมโอะ มิทซึโอมิ จำนวน 29,000 นาย(บางแหล่งบอกว่า 23,000
 นาย) ยกพลขึ้นบกที่จีนแผ่นดินใหญ่ในวันที่ 2 กันยายน 1914 ที่หลงโข่วมณฑลซานตงทางตะวันตก
 เฉียงเหนือของหยานไท่เพราะที่นั่นกำลังประสบปัญหาน้ำท่วมใหญ่และยกพลลงใต้ ต่อมาก็มีการยก
 พลขึ้นบกอีกครั้งที่หลัวซานซึ่งอยู่ทางตะวันออกของชิงเต่าไม่กี่กิโลเมตร เพื่อเข้าโจมตี เพราะชิงเต่าเป็น
 ท่าเรือใหญ่และฐานทัพสนับสนุนอาณานิคมเยอรมันที่สำคัญ โดยญี่ปุ่นมีกำลังสนับสนุนจากสหราชอาณาจักร
 อาณาจักรจำนวน 1,500 นาย ใต้บัญชาการของนายพลจัตวา นาธาเนียล วอลเตอร์บาร์ นาร์ดตัน
 กองทัพเยอรมันใต้บัญชาการของอัลเฟรด เมเยอวอลเดค 3,625 นาย ซึ่งเป็นกองกำลังผสมเยอรมัน
 ออสเตรีย-ฮังการี และ ทหารเชื้อสายจีนจำนวนหนึ่ง ได้รับคำสั่งจากไกเซอร์นายเหนือหัวโดยตรงว่า
 ต้องรักษาชิงเต่าไว้ให้ได้ กองเรือรบเยอรมันเปิดฉากการรบทำลายเรือพิฆาตญี่ปุ่นชิโรนาเงะ เมื่อพล
 เรือโท คาโตะ ทราบเรื่องก็มีคำสั่งให้ถอนตัวจากการปิดล้อมอ่าวและเข้าปะทะกับกองเรือเยอรมันใน
 วันถัดมา การต่อสู้ทางอากาศครั้งแรกของโลกก็เกิดขึ้น

จากสถานการณ์ช่วงแรกดูเหมือนฝ่ายเยอรมันจะสามารถทำลายแนวรบของกองเรือฝ่าย
 สัมพันธมิตรได้ นอกจากจะสามารถจมเรือพิฆาตชิโรนาเงะ ยังสามารถจมเรือลาดตระเวนทาคาชิโระ
 ก่อนกองเรือเยอรมันจะถูกจมลงด้วยท่าฝนระเบิดจากเครื่องบินรบไปหลายลำ และการจมของเรือลาด
 ตะเวนไกเซอร์ อลิซาเบธ โดยเรือบรรทุกเครื่องบิน วาคามิย่า ความหวังในชัยชนะก็ไม่หลงเหลือ
 เพราะทัพเยอรมันต้องถูกล้อมทั้งทางน้ำและบก อ่าวเจียวโจวและซานตงตกอยู่ในมือของจักรวรรดิ
 ญี่ปุ่นโดยสมบูรณ์ ปืนใหญ่นับร้อย ทั้งจากบนบกและน่านน้ำถูกยิงเข้าไปใส่ชิงเต่าไม่หยุดแม้สักวัน กอง
 ทหารจักรวรรดิก็ค่อยๆขุดสนามเพลาะเข้ามาใกล้มากขึ้นเรื่อยๆ แต่ฝ่ายเยอรมันก็ยังสามารถหาทาง
 ตอบโต้ได้โดยการใช้เครื่องบินลาดตระเวนเข้าก่อวินาศกรรมเรือญี่ปุ่นโดยใช้ปืนพกยิง(ตอนนั้นยังไม่มี
 การติดตั้งปืนกลไว้กับเครื่องบิน)แต่สุดท้ายกระสุนปืนใหญ่ฝ่ายเยอรมันก็ถูกใช้จนหมดกองทัพ
 จักรวรรดิเยอรมันก็ประกาศยอมจำนนในวันที่6พฤศจิกายน อาณานิคมเยอรมันในจีนถูกยึดครองโดย
 ฝ่ายสัมพันธมิตรโดยสมบูรณ์ในวันที่ 16 พฤศจิกายน กองทัพฝ่ายเยอรมันสูญเสียกำลังพลไปเกือบ200

นาย 3400 นายถูกจับ ท้าพเรือสูญเสียชีวิตไป 6 ลำ ฝ่ายสัมพันธมิตร ทหารญี่ปุ่นเสียชีวิตไป 733 นาย ทหารสหราชอาณาจักร 12 นาย ท้าพเรือสูญเสียชีวิตไป 2 ลำ เครื่องบินรบ 1 ลำ ที่ญี่ปุ่นเข้าร่วมรบนี้เพื่อที่จะขยายอิทธิพลของตนในดินแดนจีนใหญ่

จากการยกพลขึ้นพลที่ซานตงและการรบที่ชิงเต่าของจักรวรรดิญี่ปุ่น มีกระแสต่อต้านจากรัฐบาลจีนในความไม่ดำรงความเป็นกลางของญี่ปุ่นแต่ก็เป็นเพียงลมปาก หยวนซื่อไข่ ก็พยายามรักษาความเป็นกลางเอาไว้ โดยการขอกำหนดพื้นที่ฝ่ายจักรวรรดิญี่ปุ่นและฝ่ายจักรวรรดิเยอรมันไปสู่กันอยู่ที่ตำบลเว่ยเซี่ยน แต่รัฐบาลญี่ปุ่นก็ไม่ได้แยแสแต่อย่างใด ทางเยอรมันเองก็ขอให้จีนมอบอำนาจในการครอบครองทางรถไฟเจียวจี(จากชิงเต่าไปจีหนาน) ในวันที่ 6 ตุลาคม กองทัพจักรพรรดิเข้าโจมตีสถานีรถไฟจีหนานและสังหารชาวเยอรมันไปเป็นจำนวนมาก

ต้นเดือนมกราคมในปี 1915 ทางรัฐบาลญี่ปุ่นตั้งข้อเรียกร้องขึ้นมา 21 ข้อ อันเป็นความลับระหว่างสองชาติ โดยใช้โอกาสที่เป็นความวุ่นวายใหญ่ระดับโลกตั้งตนเป็นกองทัพพิทักษ์แผ่นดินจีน โดยจีนจะต้องอนุมัติให้ประชากรญี่ปุ่นนับล้านสามารถแทรกเข้ามาอยู่ในจีนได้อย่างอิสระ พร้อมมอบอำนาจในการควบคุมชายฝั่งทะเลของจีน ต้องมีตำรวจญี่ปุ่นประจำการในทุกมณฑลของจีน ต้องช่วยสนับสนุนการผลิตอาวุธและปัจจัยในการดำรงชีวิต สถานะของจีนในตอนนั้นไม่ต่างจากรัฐบรรณาการของจักรวรรดิญี่ปุ่น ขณะที่กำลังถ่วงเวลาในการทำสนธิสัญญา กองเรือจักรพรรดินาวีจำนวน 11 ลำแล่นเข้าสู่แม่น้ำแยงซีเพื่อเป็นแรงกดดันให้จีนยอมเซ็นในสนธิสัญญาฉบับนี้ สุดท้ายจีนก็ยอมรับสนธิสัญญาฉบับนี้ในวันที่ 25 พฤษภาคม กุเหวยจวิน ของคณะผู้เจรจาได้รับคำสั่งให้นำเรื่องนี้ไปร้องเรียนต่อสหรัฐและสหราชอาณาจักร แต่ ตัวเค้ก็ถูกปองร้ายและถูกฟ้องร้องให้ปลดจากตำแหน่ง แต่หนึ่งในคณะผู้เจรจาดังแต่อกี้ กล่าวว่าเค้ยังสามารถนำข้อเรียกร้องทั้ง 21 นี้ไปบอกแก่สองชาติมหาอำนาจนี้ได้แม้ถูกปลดออกกุเหวยจวิน ลอบเข้าไปในสถานทูตพร้อมมอบข้อมูลรายละเอียดของสัญญาฉบับนี้แก่ ถึงแต่อกี้ การกระทำครั้งนี้ทำให้ ซุนยัตเซ็น ที่กำลังก่อการประท้วงรัฐบาลญี่ปุ่นอยู่นั้นสร้างกระแสให้ชาวจีนต่อต้านหยวนซื่อไข่อย่างรุนแรง วันที่ 25 พ.ค ถูกเรียกขานว่า"วันแห่งความอับยศของชาติ" ทางฝ่ายสหรัฐและพันธมิตรใกล้เคียงอย่างสหราชอาณาจักรก็ไม่พอใจต่อการเข้าแทรกแซงที่นำไปให้ญี่ปุ่นครองอิทธิพลเหนือจีน แมนจูเรีย และ มองโกลเลีย แต่ก็ไม่อาจเข้าแทรกแซง

หลังผลการรบในจีนสิ้นสุดลงอย่างเด็ดขาดทางกองทัพมีการจัดตั้ง คณะกรรมการการศึกษาทางทหารบก-เรือ ชั่วคราว เพื่อ เรียนรู้และพิจารณาถึงความขัดแย้ง มุมมองการระดมพลของแต่ละฝ่าย ความสูญเสียตลอดสงครามที่ปะทุขึ้นว่ามีผลมาจากอะไร ภายหลังจากสงครามมีการเปรียบเทียบว่า ถ้าสงครามญี่ปุ่น-รัสเซียคือการแข่งมวยปล้ำ สงครามโลกครั้งที่ 1 ก็คือการแข่งซูโม่ คณะให้เหตุผลว่าการรบยืดเยื้อคือปัญหาใหญ่ที่สุดที่จำเป็นต้องรีบแก้ไข

การพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้หากจักรวรรดิยังต้องการความเตรียมพร้อมในการทำสงครามที่ยาวนานที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น แต่ด้วยเป็นประเทศเกาะมีทรัพยากรที่จำเป็นน้อยนิด จึงมีการสรุปว่าควรเข้าครอบครองแหล่งทรัพยากรอันมั่งคั่งมาไว้ในมือให้ได้ซึ่งนั่นก็คือ จีนแผ่นดินใหญ่(เป็นฟันเฟืองในการเข้ารุกรานจีนอีกครั้งในช่วงปี 1939) ซึ่งช่วงพักระหว่างสงครามโลกทั้งสองครั้งก็เกิดความขัดแย้งกันระหว่างกองทัพเรือความพร้อมของชาติในการเปิดศึก

นายพล Ugaki Kazushige ให้ความเห็นว่าในยามสงบนี้ไม่ควรไปหาหาใส่หัวที่ไหน ควรเร่งพัฒนาประเทศให้ก้าวทันตะวันตกโดยเฉพาะทางการทหาร เพื่อให้กองทัพพระจักรพรรดิสามารถเอาชนะชนะได้ด้วยการรบระยะสั้น มากกว่าจะต้องเสียเวลาในสงครามยืดเยื้อมากเกินไปจนเสี่ยงจะกระทบไปถึงเศรษฐกิจภายในประเทศเพราะประสิทธิภาพกองทัพไม่ดีพอ

เพราะสงครามจึงทำให้ชาติยุโรปมหาอำนาจต้องต่อสู้กันซึ่งต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากและการรบได้เผาผลาญทรัพยากรของประเทศ รวมถึงทำให้เศรษฐกิจตกต่ำลงกันเป็นทอดๆ จนไม่สามารถหาทรัพยากรได้เอง เพราะรบกับประเทศที่เคยค้าด้วย จึงเป็นที่มาของความรุ่งเรืองของเศรษฐกิจประเทศญี่ปุ่น เพราะชาติตะวันตกจำเป็นต้องมาซื้อ อาวุธ กระสุน เรือ และยุทโปกรณ์ต่างๆ จากญี่ปุ่น และส่งผลให้ชาติญี่ปุ่นพัฒนาขึ้นโดยรวมทั้งประเทศ และก้าวเข้าสู่การเร่งเข้ายุคอุตสาหกรรมเนื่องจากต้องผลิตเอง ทำให้มีความชำนาญในการสร้างมาก และมีเทคโนโลยีใหม่ๆมากมาย โดยที่ทุกอย่างเกิดขึ้นได้นี้เพราะญี่ปุ่นเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 และด้วยความสามารถของกองทัพเรือที่สามารถยึดพื้นที่ต่างๆได้ จึงเป็นเหตุให้ ญี่ปุ่นลงทุนพัฒนากองทัพเรือเพิ่มบขึ้นเป็น 2 เท่าตัว ด้วยเหตุดังกล่าวรวมกับการยึดครองเรือของศัตรูทำให้ ความสามารถในการพัฒนากองเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นสูงมาก และกลายเป็นประเทศที่มีความสามารถทางการรบทางทะเล ที่น่ากลัวมากอีกด้วย

ความแข็งแกร่งของจักรวรรดิมาวิญี่ปุ่น

	1914	1915	1916	1917	1918
เรือประจัญบาน	14	17	14	16	16
เรือรบ					

เรือหุ้มเกราะ	13	12	12	12	12
เรือรูปแบบเก่า	10	9	8	7	7
เรือลาดตระเวน	3	3	3	3	3
เรือพิฆาต	50	59	63	65	71
รวมทั้งหมด	90	100	100	103	109

ตารางรายชื่อเรือของจักรวรรดินาวิกฤษีญี่ปุ่น ในสงครามโลกครั้งที่ 1

ตัวย่อ

BB	เรือประจัญบาน	BC	เรือลาดตระเวน
AV	เรือบรรทุกเครื่องบินทะเล	CA	เรือลาดตระเวนหนัก
CL	เรือลาดตระเวนเบา	TB	เรือตอร์ปิโด
DD	เรือพิฆาต	2 Nd -Class DD	เรือพิฆาตรุ่น 2

A -เรือ และชั้นเรือ, 1914-18 (ปีที่สร้างขึ้น)
และความเร็ว (knots)

B – ประเภทของเรือ C - น้ำหนัก

A

B

C

Mikasa (1902)	BB	15,179 18
Tango (1898) (ex-Poltava)	BB	11,400 17
Sagami (1901) (ex-Peresviet)	BB	13,500 18
Suo (1902) (ex-Pobieda)		
Hizen (1902) (ex-Retvizan)	BB	12,902 18
Iwami (1904) (ex-Orel)	BB	15,300 18
Kashimi (1906) Katori (1906)	BB	17,200 16,663 18.5
Satsuma (1906)	BB	19,700 18.25
Aki (1911)	BB	21,800 20
Kawachi (1912)	BB	21,900 21
Fuso (1915)	BB	35,900 28

Ise (1917)	BB	36,500
Hyuga (1918)		23.5
Kongo (1913)	BC	32,200
Hiei (1914)		27.5
Kirishima (1915)		
Haruna (1915)		
Wakamiya (1901)	AV	7,720
(ex-freighter Lethington)		9.5
Chiyoda (1890)	CA	2,400
		18
Asama (1899)	CA	10,519
Tokiwa (1899)		21.3
Azuma (1900)	CA	9,953
		21
Yakumo (1900)	CA	10,288
		20
Izumo (1900)	CA	10,305
Iwate (1901)		10,235
		20.75
Kasuga (1903)	CA	8,591
Nisshin (1904)		8,384
		20.6

Aso (1903) (ex-Bayan)	CA	7,726 21	
Tsukuba (1907) Ikoma (1908)	CA	15,400 20.5	
Kurami (1911)	CA & BC	15,595 21.25	
Ibuki (1909)		22.5	
Takachiyo (1886)	CL	4,150 18	Minelayer after 18
Suma (1896)	CL	2,657 20	
Akashi (1899)		19.5	
Kasagi (1898)	CL	6,066 22.7	
Chitose (1899)		5,598 22.9	
Niitaka (1904) Tsushima (1904)	CL	3,716 20	
Otowa (1904)	CL	3,388 21	

Soya (1900)	CL	6,500
(ex-Varyag)		23
Tone (1910)	CL	1,250
		22
Chikuma (1912)	CL	5,040
Hirado (1912)		26
Yahagi (1912)		
Aotaka class	TB	152
(1903-1904)		28
Akebono (1899)	DD	410
Oboro (1900)		31
Sazanami (1900)		
Murakumo (1899)	DD	361
Yugure (1899)		30
Shinonome Shiranui (1899)		
Kagero (1900)		
Usugumo (1900)		
Shirakumo (1902)	DD	428
Asashio (1902)		31
Murasame (1903)	DD	234
Asagiri (1903)		29
Ariake (1905)		
Arare (1905)		
Fubuki (1905)		
Asakaze class	DD	234

(1905-1909)		29
(32 ships)		
Yamabiko (1902)	DD	240
(ex-Russian)		27.5
Sakura (1912)	2d-class	830
Tachibana (1912)	DD	30
Kaba class (1915)	2d-class	850
Kaba	DD	30
Matsu		
Kashiwa		
Katsura		
Kaede		
Kiri		
Kusunoki		
Ume		
Sakaki		
Sugi		
Momo class (1916)	2d-class	1,080
Momo	DD	31.5
Kashi		
Hinoki		
Yanagi		
Enoki class (1918)	DD	1,100
Enoki		31.5
Nara		
Tsubaki		
Kuwa		
Keyaki		

Maki

Sendan	DD	740
(ex-Minstrel)		27
Kanran transferred to (ex-Nemesis)		

6. ญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2

ญี่ปุ่นได้มีความตั้งใจที่จะยึดครองดินแดนและขึ้นเป็นใหญ่ในเอเชียในเวลานั้น ญี่ปุ่นได้เข้ารุกรานดินแดนและเกาะหลายแห่ง โดยเกาหลีก็ตกอยู่ใต้อำนาจของญี่ปุ่นแล้ว ประเทศอื่นๆ ในเอเชียต่างก็ไม่สามารถต้านอำนาจของญี่ปุ่นได้ แสนยานุภาพของญี่ปุ่นนั้นแผ่ไปไกลถึงทางใต้ของออสเตรเลียฐานทัพอเมริกาในฮาวาย และแผ่ไปไกลถึงอินเดีย

แต่ความหวาดกลัวการรุกรานจากดินแดนอื่น จากประสบการณ์ของญี่ปุ่นในคราวที่ “แมทธิว เพอร์รี่ (Commodore Matthew Perry)” นายทหารเรือแห่งกองทัพเรืออเมริกัน นำทัพเรือเข้ามาในอ่าวโตเกียวเมื่อปีค.ศ.1853 ในเวลานั้น แสนยานุภาพของกองทัพเรืออเมริกันนั้นยิ่งใหญ่มากกว่าของญี่ปุ่น เหล่าโชกุนผู้เป็นใหญ่จึงไม่สามารถทำอะไรนอกจากเซ็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมกับสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังเห็นตัวอย่างจากจีน ประเทศที่ยิ่งใหญ่ในเอเชียตะวันออก เมื่อคราวต้องพ่ายแพ้ในสงครามฝิ่น ความพ่ายแพ้ของจีนทำให้ญี่ปุ่นหวาดกลัวและไม่วางใจเหล่ามหาอำนาจตะวันตก ญี่ปุ่นเริ่มต้นการก้าวขึ้นเป็นจักรวรรดิด้วยการรุกรานแมนจูเรียของจีนอีกรอบในปีค.ศ. 1931 และบุกเข้าไปในจีนอีกครั้งในปีค.ศ. 1937 ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการส่งสัญญาณให้โลกรู้ว่า ญี่ปุ่นคงเอาจริงแน่ และเป็นที่น่าขนองว่า ชาติตะวันตกที่มีผลประโยชน์ในดินแดนแถบนี้อย่างอังกฤษ ดัตช์ และอเมริกา ย่อมต้องไม่พอใจ โดยเฉพาะประเทศอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ปะทุขึ้น ญี่ปุ่น เยอรมนี และอิตาลี ซึ่งทั้งสามชาตินี้ก็กำลังเห็นถึงอำนาจของจักรวรรดินิยมในยุโรป ได้ร่วมมือกัน เป็น “กลุ่มอักษะ (Axis)” ไม่ใช่ชาวญี่ปุ่นจะเป็นชาตินิยมทุกคน หากแต่่นักการเมือง ทหาร ส่วนใหญ่จะเป็นชาตินิยม และหลายคนก็ชาตินิยมสุดโต่ง มองว่าชาติอื่นด้อยกว่าและญี่ปุ่นก็เปรียบเหมือน “พี่ใหญ่” ที่ต้องคอยดูแลชาติอื่นๆ ในเอเชีย โดยให้สัญญาว่าจะหยุดลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกให้ได้

เมื่อญี่ปุ่นเริ่มบุกจีน ญี่ปุ่นก็พบว่าตนนั้นขาดแคลนทรัพยากรสำคัญหลายอย่าง เช่น น้ำมัน ยาง เหล็ก จึงเกิดความต้องการในทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่สอง (Second Sino-Japanese War) เริ่มขึ้น ญี่ปุ่นก็สามารถยึดครองเมืองชายทะเลของจีนไว้ได้ หากแต่กองกำลังของจีนก็ต้านญี่ปุ่นอย่างสุดกำลัง และที่เลวร้ายกว่านั้น การที่ญี่ปุ่นรุกรานจีนทำให้ชาติตะวันตกเริ่มจะเลิกส่งทรัพยากรต่างๆ เข้าญี่ปุ่น และญี่ปุ่นก็ไม่มีทรัพยากรเพียงพอ เพื่อที่จะยึดครองจีนได้สำเร็จ

ญี่ปุ่นจำเป็นต้องยึดพื้นที่ๆ จะผลิตน้ำมัน เหล็ก ยางในปริมาณมาก โดยบริเวณที่ใกล้ที่สุดอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในเวลานั้นก็อยู่ในการครอบครองของอังกฤษ ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มขึ้น ญี่ปุ่นก็ได้เข้ากับเยอรมนี และได้ถูกอเมริกาเข้าปราบญี่ปุ่น ด้วยการตัดความสัมพันธ์ทางการค้า (ส่วนหนึ่งอ้างการทำทารุณกรรมของญี่ปุ่นในนานกิง) กับญี่ปุ่น ในช่วงเวลาก่อนหน้านั้นญี่ปุ่นกับอเมริกายังญาติดีต่อกันพอที่จะทำการค้ากันได้อย่างราบรื่น และญี่ปุ่นก็จำเป็นต้องพึ่งสินค้าหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นโลหะอย่างเหล็ก ทั้งสแตน ยาง โดยเฉพาะน้ำมันซึ่งประมาณ 80% ของน้ำมันที่ญี่ปุ่นใช้ นำเข้าจากอเมริกา การตัดสัมพันธ์ทางการค้าของอเมริกาครั้งนี้ ญี่ปุ่นมองว่าเป็นการแตกหัก เพราะหมายถึงการมาขัดขวางไม่ให้ญี่ปุ่นสร้างจักรวรรดิ ในมุมมองของญี่ปุ่น มองว่าถ้าไม่ขยายอิทธิพล (เพราะต้องการวัตถุดิบมาขยายอุตสาหกรรม) สุดท้ายก็อาจจะมีสภาพเหมือนจีนที่โดนมหาอำนาจยุโรปเข้ามาคุกคาม แต่ถ้าขยายอิทธิพลออกไป ก็เสี่ยงจะขัดแย้งกับชาติมหาอำนาจตะวันตกโดยเฉพาะอเมริกา ดังนั้น โอกาสที่จะเลี่ยงสงครามจึงเป็นไปได้ยากมาก

ญี่ปุ่นจึงเตรียมความพร้อมเพื่อการรบไว้อย่างเงียบๆ (ในเวลานั้นกองทัพของญี่ปุ่น โดยเฉพาะกองทัพเรือและกองทัพอากาศ ถือได้ว่า ไม่เป็นรองใครในโลก ญี่ปุ่นมีทั้งเครื่องบินและเรือรบที่ทันสมัยที่สุด นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังเพิ่งจะสร้างเรือประจัญบานลำใหม่ที่มีชื่อว่า ยามาโตะ เสร็จ ซึ่งเรือยามาโตะลำนี้เป็นเรือประจัญบานที่มีขนาดใหญ่ทรงพลังที่สุดเท่าที่โลกเคยเห็นมา) ญี่ปุ่นเลือกที่จะตอบโต้การตัดความสัมพันธ์ทางการค้าของอเมริกาด้วยการทำสงคราม

6.1 ปฏิบัติการ Pearl Harbor

ญี่ปุ่นโจมตีฐานทัพ Pearl Harbor ของอเมริกา ในเช้าวันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ. 1941 แผนการโจมตี Pearl Harbor ของจอมพลเรือ ยามาโตะ ดำเนินการไปตามแผนใหญ่ที่เขาวาดภาพไว้ นั่นคือเป็นการโจมตีโดยไม่ให้รู้ตัว ดังนั้นญี่ปุ่นจึงไม่ประกาศสงครามกับอเมริกาก่อนการโจมตี และเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่ถูกตักฟังกั๊ว ระหว่างเดินทางไปโจมตีจึงมีนโยบายที่จะไม่ติดต่อสื่อสารทางวิทยุระหว่างกัน

การบุกโจมตีโดยไม่ให้รู้ตัวในเช้าวันนั้น เมื่อเรือบรรทุกเครื่องบินแล่นเข้าไปใกล้พอ พลเรือตรี นาอุมโงะก็ส่งเครื่องบินบรรทุกระเบิดออกไปโจมตี และสามารถทำลายเรือรบและเครื่องบินของอเมริกาที่จอดติดๆกัน ได้มากมาย แต่อย่างไรก็ตาม ชัยชนะของญี่ปุ่นก็ไม่สมบูรณ์อย่างที่หวังไว้ เพราะจุดยุทธศาสตร์หลายจุดสามารถรอดพ้นจากการระเบิดไปได้ ไม่ว่าจะเป็นถังสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง อู่ซ่อมเรือ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ เรือบรรทุกเครื่องบินทั้งสามลำของอเมริกาไม่ได้อยู่ที่ท่าเรือในเช้าวันนั้น การพลาดที่จะจมเรือเครื่องบินสามลำนี้ ในตอนแรกยังไม่ค่อยมีใครรู้ว่าเป็นความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่แค่ไหน แต่เมื่อสงครามดำเนินไปจะเห็นได้ชัดขึ้นเรื่อยๆว่า เครื่องบินที่ขึ้นบินจากเรือบรรทุกเครื่องบิน เป็น

ปัจจัยที่สำคัญมากของการรบทางทะเล และสาเหตุหลักที่ทำให้ญี่ปุ่นยึดแปซิฟิกไม่สำเร็จก็เพราะเรือบรรทุกเครื่องบินของอเมริกา 3 ลำนี้

การรบที่ Pearl Harbor ก็เป็นครั้งแรกๆ ที่แสดงให้เห็นว่ายุคใหม่ของการรบทางทะเลจะมีหน้าตาเป็นแบบไหน แต่ไหนแต่ไรมา การรบทางเรือจะเป็นการยิงปืนจากเรือเข้าใส่กัน แต่การถล่ม Pearl Harbor เรือรบของญี่ปุ่นอยู่ห่างจากข้าศึกเป็นร้อยกิโลเมตร แล้วเป็นฝูงบินที่เข้าไปโจมตีข้าศึกจากบนฟ้า ดังนั้น เรือรบยามาโตะ ที่มีอายุได้ไม่กี่เดือนจึงแทบจะกลายเป็นอาวุธที่ล้าสมัยไปตั้งแต่ยังไม่ได้รับกับข้าศึกเลยสักครั้ง ซึ่งเป็นหนึ่งในเหตุผลที่แม้ญี่ปุ่นจะล้าสมัยที่สุดในโลก แต่ทิศทางการรบทางทะเลได้เปลี่ยนไปแล้ว

หลังจากโจมตี Pearl Harbor ได้ไม่กี่ชั่วโมง กองทัพของญี่ปุ่นก็โจมตีดินแดนอื่นๆ ต่ออย่างรวดเร็วตามแผนที่วางไว้ไม่ว่าจะเป็น เกาะกวม เกาะเวก(Wake) ของอเมริกา ฮองกง มาลายา (คาบสมุทรมลายู+สิงคโปร์) และพม่าของอังกฤษ Dutch East Indies (อินโดนีเซีย) ของดัตช์ และที่หนักสุดคือฟิลิปปินส์ของอเมริกา ซึ่งทหารอเมริกัน 70,000 กว่าคนต้องยอมยกธงแพ้ ซึ่งเป็นการยอมแพ้ที่ใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของอเมริกา

กองทัพญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองบ่อน้ำมันในอินโดนีเซียและมาเลเซีย และยังชิงทรัพยากรต่างๆ ในพม่า แม้แต่ไทยเองก็จะต้องอ่อนข้อให้ญี่ปุ่นสำหรับพื้นที่อื่นๆ ญี่ปุ่นก็ได้ยึดข้าวและเสบียงต่างๆ ไปจนหมด หากแต่ความเกรียงไกรของกองทัพญี่ปุ่นก็อยู่ได้ไม่นานนัก โดยผู้นำทหารญี่ปุ่นประเมินสหรัฐอเมริกาผิดไป ต่างคิดว่าการโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์จะทำให้สหรัฐอเมริกาไม่ขวางทางตน และไม่เข้ามายุ่งเกี่ยว หากแต่ผลกลับตรงกันข้าม

สหรัฐอเมริกาที่กำลังโกรธแค้นหลังถูกโจมตีที่ Pearl Harbor ได้หนึ่งวัน อเมริกาก็ประกาศสงครามกับญี่ปุ่น แล้วโลกก็เข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเต็มตัว แม้อเมริกาประกาศเข้าสงครามแล้ว แต่กองทัพยังไม่พร้อมจะรบ เพราะต้องมาเริ่มสร้างกองทัพใหม่ นอกเหนือไปจากนั้น การถูกโจมตี Pearl Harbor ก็ทำให้ทหารอเมริกันเสียขวัญและกำลังใจมาก ทางอเมริกาจึงต้องทำอะไรบางอย่าง เพื่อที่จะเรียกขวัญกำลังใจกลับมา นั่นจึงนำไปสู่ภารกิจเล็กๆ เพื่อเป็นการตอบโต้ญี่ปุ่นที่มาบุก Pearl Harbor

ภารกิจเล็กๆ นี้ นำทีมโดย ทหารอากาศที่ชื่อ Jimmy Doolittle ซึ่งขณะนั้นอายุ 45 ปีเข้าไปแล้ว ภารกิจนี้ปัจจุบันจึงรู้จักในชื่อเล่นๆ ว่า Doolittle's raid โดยแผนการคือ ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดจำนวน 16 ลำ จากเรือบรรทุกเครื่องบินชื่อ USS Hornet ให้ไปทิ้งระเบิดที่โตเกียวและเมืองใหญ่อื่นๆ ของประเทศญี่ปุ่น การทิ้งระเบิดในครั้งนั้น ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือนและชีวิตของพลเรือน

ญี่ปุ่นไม่มากนัก แต่มีผลดีต่อกำลังใจของทหารอเมริกาค่อนข้างมาก ในทางตรงกันข้าม การที่เครื่องบินอเมริกาสามารถบินเข้ามาทิ้งระเบิดที่เมืองหลวงของญี่ปุ่นได้นั้น ส่งผลทางจิตวิทยาต่อญี่ปุ่นมาก เพราะคราวนี้ญี่ปุ่นรู้แล้วว่า トラบไตที่ไม่กำจัดกองทัพเรือของอเมริกาออกไปจากมหาสมุทรแปซิฟิก โอกาสที่ญี่ปุ่นจะโดนโจมตีเช่นนี้ก็เกิดขึ้นได้อีกการบุกมิดเวย์ที่ยามาโมโตะวางแผนไว้จึงถูกเร่งนำมาใช้

หลังชัยชนะที่ Pearl Harbor แม้ว่าอเมริกาจะทิ้งระเบิดที่เมืองหลวงของญี่ปุ่นคืนสำเร็จ ตาญี่ปุ่นก็ยังฮึกเหิม และพยายามทำทุกอย่าง ไม่ว่าจะไป ย้ายไปบุกทางตะวันตกต่อ ไปสู่มหาสมุทรอินเดียแล้วยึดดินแดนไปจนเชื่อมกับเยอรมันซึ่งเป็นพันธมิตรที่ตะวันออกกลาง, บุกไปทางใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก เพื่อไปยึดเกาะปาปัวนิวกินี และออสเตรเลีย เพื่อใช้เป็นฐานที่มั่นทางใต้ของแปซิฟิก และโจมตีต่อไปที่เกาะกลางมหาสมุทรที่มีชื่อว่า มิดเวย์ แต่ยาโมโตะไม่เห็นด้วยกับการบุกไปยึดปาปัวนิวกินีและออสเตรเลีย อย่างน้อยก็ไม่ใช่ตอนนี้ แต่สิ่งที่เขาเชื่อว่าจะต้องทำเป็นอันดับแรก คือ การทำลายกองทัพเรือของอเมริกาให้สิ้นซาก จากนั้นก็ค่อยยึดดินแดนต่างๆเพิ่มเติม สำหรับแผนข้อ 2 ซึ่งสุดท้ายนำไปสู่การรบที่มีชื่อว่า

6.2 Battle of Coral sea

ยุทธนาวีทะเลคอรัล เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 4-8 พฤษภาคม ค.ศ. 1942 (พ.ศ. 2485) เป็นยุทธการทางทะเลที่สำคัญในสมรภูมิแปซิฟิกแห่งสงครามโลกครั้งที่สองระหว่างกองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นและกองกำลังทางทะเลและอากาศของสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ยุทธนาวีครั้งนี้เป็นการรบครั้งแรกที่มีการปะทะระหว่างเรือบรรทุกอากาศยาน เช่นเดียวกันครั้งแรกที่เรือรบของทั้งสองฝ่ายไม่เห็นซึ่งกันและกันหรือยิงใส่กันโดยตรง

กองทัพญี่ปุ่นต้องการที่จะสร้างเสริมของความแข็งแกร่งให้กับแนวป้องกันของตนเองในภูมิภาคแปซิฟิกใต้ จึงตัดสินใจเข้ารุกรานและยึดครองพอร์ตมอร์สบีในนิวกินีและเกาะทูลากิในหมู่เกาะโซโลมอนทางตะวันออกเฉียงใต้ แผนการรุกรานที่เรียกว่า Operation Mo โดยให้กองเรือร่วมของญี่ปุ่น ที่มีเรือบรรทุกอากาศยานประจำกองเรือ 2 ลำและเรือบรรทุกอากาศยานเบา 1 ลำเพื่อให้การสนับสนุนทางอากาศให้กับกองเรือรุกราน ภายใต้การบังคับบัญชาของพลเรือเอกชิเกโยชิ อิโนอุเอะ ทางฝ่ายสหรัฐฯ ที่ทราบแผนการรุกรานของญี่ปุ่นผ่านข่าวกรองสื่อสาร จึงส่งกองกำลังเรือบรรทุกอากาศยานเฉพาะกิจจากกองทัพเรือสหรัฐฯ 2 กองเรือและกองกำลังเรือลาดตระเวนร่วมของสหรัฐฯ และออสเตรเลียภายใต้การบังคับบัญชาของพลเรือเอกแฟรงค์ เจ. เฟลท์เชอร์แห่งกองทัพเรืออเมริกัน เพื่อต่อกรกับการรุกรานของญี่ปุ่น

ในวันที่ 3-4 พฤษภาคม กองกำลังญี่ปุ่นเข้ารุกรานและยึดครองเกาะทูลากีได้สำเร็จ แม้ว่าเรือรบสนับสนุนหลายลำของญี่ปุ่นจะถูกจมโดยไม่ให้ตั้งตัวและถูกจมโดยเครื่องบินจากเรือบรรทุกอากาศยานประจำกองเรือสหรัฐฯ ยอร์คทาวน์ เมื่อทางญี่ปุ่นทราบว่าเรือบรรทุกอากาศยานของสหรัฐฯ อยู่ในบริเวณ จึงส่งเรือบรรทุกเครื่องบินประจำกองเรือของตนไปยังทะเลคอรัล เพื่อค้นหาและทำลายกองกำลังทางเรือของฝ่ายสัมพันธมิตร เริ่มตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม กองกำลังเรือบรรทุกเครื่องบินของทั้งสองฝ่ายแลกเปลี่ยนการโจมตีทางอากาศอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาสองวัน ในวันแรก ฝ่ายสหรัฐฯ จมเรือบรรทุกอากาศยานเบาของญี่ปุ่น โซโฮ ในขณะที่ฝ่ายญี่ปุ่นจมเรือพิฆาตของสหรัฐฯ และสร้างความเสียหายอย่างหนักกับเรือบรรทุกน้ำมันประจำกองเรือ (และถูกจมทิ้งในเวลาต่อมา) วันต่อมา เรือบรรทุกอากาศยานประจำกองเรือญี่ปุ่น โซคาคุ ได้รับความเสียหายอย่างหนัก และเรือบรรทุกอากาศยานประจำกองเรือสหรัฐฯ เล็กซิงตัน ได้รับความเสียหายในระดับวิกฤต (และถูกจมทิ้งในเวลาต่อมา) ในขณะที่เรือยอร์คทาวน์ก็ได้รับความเสียหาย ด้วยทั้งสองฝ่ายต่างก็สูญเสียกองกำลังอย่างหนักทั้งอากาศยานและเรือบรรทุกอากาศยานที่ได้รับความเสียหายหรือถูกจม กองเรือของทั้งสองฝ่ายจึงยุติการปะทะและถอนกำลังจากบริเวณการรบ เนื่องจากสูญเสียความคุ้มครองทางอากาศ นายพลเรืออีโนอุเอะจึงเรียกกองเรือรุกรานพอร์ตมอร์สบีกลับ เพื่อพยายามใหม่ในคราวหลัง

6.3 ปฏิบัติการมิดเวย์ Midway

แผนการบุกมิดเวย์ที่ยามาโมโตะวางไว้มีจุดมุ่งหมายหลักๆสองประการด้วยกัน หนึ่ง คือ ล่องกองทัพเรือของอเมริกา โดยเฉพาะเรือบรรทุกเครื่องบินออกมาจาก Pearl Harbor ซึ่งเป็นฐานทัพที่บุกเข้าไปทำลายได้ยาก แล้วจมเรือของอเมริกากลางมหาสมุทร ซึ่งจะทำให้กู้เรือขึ้นมาไม่ได้ สอง โจมตีและยึดฐานทัพบนเกาะมิดเวย์ ซึ่งเป็นเกาะที่อยู่จะเกือบกึ่งกลางระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ฐานทัพนั้นเป็นที่มั่นกลางมหาสมุทร สำหรับเตรียมบุกฮาวายต่อไป

สำหรับแผนการที่ยามาโมโตะวางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นคือ ขั้นตอนที่หนึ่ง ญี่ปุ่นจะส่งกองทัพลงไปบุก หมู่เกาะอะลูเชียน (Alutian) ที่อยู่ทางตอนเหนือของเกาะมิดเวย์ เพื่อชิงส่วนหนึ่งของกองทัพเรืออเมริกาออกจาก Pearl Harbor และไปรับมือกับญี่ปุ่นที่ หมู่เกาะอะลูเชียน ขั้นตอนที่สอง กองทัพเรือหลักของญี่ปุ่นจะบุกมิดเวย์ โดยการบุกนี้จะแบ่งเป็นสามทีมย่อย เริ่มจากเรือบรรทุกเครื่องบิน 4 ลำ ส่งฝูงบินไปทิ้งระเบิดที่เกาะ เพื่อทำลายกองทัพอากาศ และรันเวย์ เพื่อไม่ให้เครื่องบินจากฐานทัพที่มิดเวย์ขึ้นบินได้ เรือบรรทุกเครื่องบิน 4 ลำที่เป็นหัวใจของกองรบนี้คือ อะคากิ(ทำหน้าที่เป็นเรือธง) คางะ(เรือบรรทุกเครื่องบินที่ใหญ่ที่สุดในโลก) ฮิริว และโซริว นำโดยพลเรือโท จูอิจิ นาคุโม (คนเดียวกับที่นำทัพไปถล่ม Pearl Harbor)

จอมพลยามาโมโตะ คาดการณ์ไว้ว่า ทางอเมริกาจะสามารถส่งเรือบรรทุกเครื่องบินมาที่มิดเวย์ได้ไม่เกินสองลำ เพราะเรือบรรทุกเครื่องบิน USS Yorktown โดยถล่มเสียหายหนักในการรบก่อน

หน้าที่ Coral sea ดังนั้น กองทัพญี่ปุ่นจะมีจำนวนเรือบรรทุกเครื่องบินและจำนวนเครื่องบินมากกว่า ซึ่งจะทำให้ญี่ปุ่นสามารถเอาชนะอเมริกาได้อย่างไม่ยากนัก

หลังจากที่ระเบิดฐานทัพที่มิดเวย์แล้ว ทีมที่สองก็จะขนนายทหาร 5,000 คน ขึ้นไปเพื่อยึดเกาะ เมื่ออเมริการู้ว่าเกาะมิดเวย์ถูกโจมตี ก็จะส่งกองทัพเรือส่วนที่เหลือออกมาจาก Pearl Harbor เพื่อจะมาช่วย ทางญี่ปุ่นจะไปวางกำลังซุ่มไว้ มีทั้งเรือดำน้ำ เรือ cruiser และเรือประจัญบานหรือ Battleship ในเส้นทางที่กองรบนี้จะเดินทางมา เพื่อโจมตีโดยไม่ทันได้ตั้งตัว

แต่แผนการที่วางไว้นี้จะพังทลายลง ทั้งหมดเกิดขึ้นจากห้องใต้ดินเล็กๆแห่งหนึ่งที่ Pearl Harbor ที่ซึ่ง โจเซฟ โรชฟอรัท (Joseph Rochefort) และ เอ็ดวิน เลย์ตัน (Edwin Layton) ถอดรหัสการสื่อสารของญี่ปุ่นได้ โรชฟอรัทและทีมสามารถดักฟังการสื่อสารที่พูดถึงแผนการบุกที่แห่งหนึ่งที่ญี่ปุ่นใช้รหัสลับว่า AF ภาระยะหนึ่งแล้ว แต่ข้อมูลที่มีไม่สามารถระบุลงได้อย่างชัดเจนว่า AF ที่ว่านี่คือที่ไหน ตัวโรชฟอรัทเองเชื่อว่า AF ที่ว่านี่คือ เกาะมิดเวย์ แต่ทางศูนย์ข่าวกรองที่วอชิงตัน ดีซี ยังไม่เห็นด้วย 100% สุดท้ายเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่า AF เป็นเกาะมิดเวย์จริงๆ โรชฟอรัท จึงแอบส่งข้อความผ่านสายเคเบิลใต้ทะเลไปที่เกาะมิดเวย์ เพื่อให้มิดเวย์ปล่อยข้อความลวงทางสัญญาณวิทยุ ออกมาว่า ขณะนี้เครื่องทำน้ำเค็มเป็นน้ำจืดที่มิดเวย์เสียและน้ำจืดกำลังจะหมด จากนั้นพวกเขาก็รอ... ไม่นานนักพวกเขาก็ดักฟังทางญี่ปุ่นรายงานกลับไปทีโตเกียวว่า AF ไม่มีน้ำจืดใช้ อเมริกันแน่ใจแล้วว่า ญี่ปุ่นกำลังบุกเกาะ Midway

หลังจากเหตุการณ์ที่ Pearl Harbor ผู้บังคับการกองเรือฝั่งแปซิฟิก คนเก่าถูกย้ายออกแล้ว จอมพลเรือ เซสเตอร์ นิเมตซ์ (Chester Nimitz) ก็ถูกส่งเข้ามารับตำแหน่งแทน เมื่อเขารู้แผนการบุกเกาะมิดเวย์ของยามาโมโตะ เขาก็ตั้งใจที่จะวางแผนซ้อนแผน แล้วเปลี่ยนให้แผนของญี่ปุ่นกลายมาเป็นกับดักของอเมริกา อย่างแรกที่เขาทำคือ การเสริมกำลังไว้ที่เกาะมิดเวย์อย่างเต็มที่โดยเฉพาะ กองทัพอากาศเพื่อเตรียมสวนกลับทันทีที่ญี่ปุ่นโจมตีหรือถ้าดีกว่านั้น คือ หาญี่ปุ่นให้เจอแล้วโจมตีก่อน

อย่างที่สองคือ เคลื่อนย้ายเรือบรรทุกเครื่องบินไปซุ่มไว้ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ห่างจากเกาะออกไปประมาณ 500 กิโลเมตร คือไกลพอที่ญี่ปุ่นจะหาไม่เจอ แต่ก็ใกล้พอที่จะส่งเครื่องบินไปโจมตีเรือญี่ปุ่นได้อย่างรวดเร็ว กองเรือบรรทุกเครื่องบินที่ส่งไปซุ่มทางทิศเหนือของเกาะนี้จะแยกเป็น 2 ทีมคือ ทีม Task Force 16 หรือย่อว่า TF16 ซึ่งมีเรือบรรทุกเครื่องบิน 2 ลำเป็นหัวใจหลัก คือ เรือเอนเตอร์ไพรซ์ (USS Enterprise) และเรือ ฮอร์เนต (USS Hornet) ทีม Task Force 17 (TF17) มีเรือ ยอร์คทาวน์ (USS Yorktown) ซึ่งเพิ่งจะซ่อมแบบลวกๆเสร็จ

ก่อนหน้านี้ เรือยอร์คทาวน์ เพิ่งจะโดนถล่มอย่างหนักจากการรบที่ Coral sea ซึ่งถ้าเป็นการช้อมปกติจะต้องใช้เวลาอย่างน้อยก็สามเดือน แต่ด้วยความจำเป็นจึงต้องช้อมแบบปะๆไปก่อน เอาแค่ว่าให้คงสภาพและใช้งานได้จนการรบสิ้นสุดลงก็พอ การช้อมจึงเสร็จลงในเวลาแค่ 3 วันเท่านั้น ดังนั้นการรบในครั้งนี้อย่างอเมริกาจึงมีเรือบรรทุกเครื่องบิน 3 ลำ ไม่ใช่ 2 ลำอย่างที่ญี่ปุ่นคาดการณ์ไว้ ซึ่งรวมกันแล้วทางอเมริกาจะลำเลียงเครื่องบินได้ 233 ลำ ขณะที่เรือ 4 ลำของญี่ปุ่นสามารถลำเลียงเครื่องบินได้ 248 ลำ ซึ่งไม่ต่างกันมากนัก

วันที่ 3 มิถุนายน

ยามาโมโตะก็ส่งโจมตี หมู่เกาะอะลูเชียน (Aleutian) ตามแผนลวงที่วางไว้ จอมพล นิเมิตซ์ของอเมริกาก็ส่งกองรบ Task Force 8 ซึ่งเป็นกองรบเล็กไปรับมือ โดยเก็บทัพใหญ่ไว้เตรียมรับมือที่มิดเวย์

วันที่ 4 มิถุนายน

เวลาประมาณตี 4 ครึ่ง ทั้งญี่ปุ่นและอเมริกา ก็เริ่มปฏิบัติการ โดยอเมริกาส่งเครื่องบินลาดตระเวนออกไปค้นหาว่ากองรบของญี่ปุ่นอยู่ที่บริเวณไหนบ้าง ส่วนทางญี่ปุ่นก็ส่งกองบินออกมา 2 กองบิน โดยกองบินแรกส่งไปลาดตระเวนว่ามีเรือรบอเมริกาอยู่แถวไหนบ้างไหม (ซึ่งคาดว่าไม่มี เพราะญี่ปุ่นบุกมาอย่างเงียบๆ ไม่มีการส่งสัญญาณวิทยุติดต่อกัน) กองบินที่สอง มุ่งหน้าไปทิ้งระเบิดที่ฐานทัพนิวเมย์

เวลาประมาณตี 5 ครึ่ง

เครื่องบินลาดตระเวนของอเมริกาก็พบเรือของญี่ปุ่นก่อน แล้ววิทยุแจ้งกลับไปศูนย์บัญชาการ ที่มิดเวย์เพื่อส่งโจมตี

เวลาประมาณ 6 โมงเช้า

หลังจากบินมาชั่วโมงครึ่ง ผูกบินของญี่ปุ่นก็มาถึงเกาะมิดเวย์ จากนั้นก็เริ่มทิ้งระเบิดใส่เครื่องบิน รันเวย์ และเรือรบที่จอดอยู่

ทหารญี่ปุ่นแอบสงสัยเล็กน้อยว่าทำไม มีเครื่องบินอยู่ที่ฐานทัพน้อยจัง (เพิ่งบินออกไปเตรียมถล่มเรือญี่ปุ่น) แม้ว่าเครื่องบินขับไล่ของอเมริกาจะขึ้นไปรับมือ แต่ด้วยเทคโนโลยีที่ล้ำหลังกว่า ทำให้เครื่องบินอเมริกาเข้าและไม่คล่องตัวเท่า โดนยิงตกเกือบหมด ไม่สามารถจะป้องกันการบุกของญี่ปุ่นได้

ญี่ปุ่นทิ้งระเบิดใส่อเมริกาอยู่นานประมาณครึ่งชั่วโมง ระเบิดก็หมด และพร้อมจะบินกลับไปเที่ยว
บรรทุกเครื่องบิน

ประมาณ 7 โมงเช้า

เครื่องบินญี่ปุ่นที่ทิ้งระเบิดก็สื่อสารกลับไปเที่ยวบรรทุกว่า ยังไม่พอ จำเป็นต้องส่ง
เครื่องบินมาทิ้งระเบิดอีกรอบ และประโยคสั้นๆ ประโยคนั้นก็นำไปสู่ปัญหาใหญ่ ที่ต่อมาจะทำให้เรือ
บรรทุกเครื่องบินจมทั้งลำ ...

พลเรือโท นาคุโม่ ต้องตัดสินใจว่าจะเอาทำยังไงต่อดี บนเรือบรรทุกเครื่องบิน อะคากิ ซึ่งเป็น
เรือธงของกองทัพ มีเครื่องบินสำรองจอดเหลืออยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของที่ส่งออกไปในตอนตี 4
เครื่องบินเหล่านี้สำรองไว้ตามคำสั่งของจอมพลยามาโมโตะ ที่ต้องการให้เตรียมพร้อมไว้เพื่อมีการพบ
เรือรบของอเมริกาจะได้พร้อมที่จะออกโจมตีโดยทันที

ถ้าเขาตัดสินใจชัดคำสั่งแล้วส่งฝูงบินสำรองเหล่านี้ออกไป ข้อดีคือ สามารถตามออกไปโจมตี
ฐานทัพมิดเวย์ได้เร็ว อาจจะมีเวลาเตรียมการสักหน่อย เพราะฝูงบินสำรองเหล่านี้บรรทุกตอร์ปิโด
สำหรับโจมตีเรือไว้ ถ้าต้องไปทิ้งระเบิดใส่ฐานทัพ ก็ต้องเปลี่ยนจากตอร์ปิโดมาเป็นระเบิด ซึ่งใช้เวลา
ประมาณสักชั่วโมง

แต่ถ้าเขาไม่ส่งฝูงบินสำรองนี้ไป เขาก็ต้องรอให้ฝูงบินชุดแรกกลับมาก่อน ซึ่งในช่วงเวลาที่รอ
นี้ก็ทำให้ทางอเมริกามีเวลาดั้งตัวได้มากขึ้น แต่ยังไม่ทันได้ตัดสินใจ ฝูงบินของอเมริกาจากฐานทัพ
มิดเวย์ที่ออกบินตั้งแต่ตี 5 ก็มาถึง การมาปรากฏตัวของฝูงบินนี้สร้างความประหลาดใจให้กับนาคุโม่
มาก คำถามที่เขาไม่เข้าใจคือ ทำไมอเมริกาจึงตอบโต้ได้รวดเร็วเช่นนี้? การตอบโต้เร็วขนาดนี้ไม่น่าจะ
เป็นไปได้เลย เว้นเสียแต่ว่า อเมริกาจะรู้มาก่อนว่าญี่ปุ่นกำลังจะมาแล้วส่งกองบินออกมาตั้งแต่ก่อนจะ
ถูกโจมตี

ประมาณ 7:10 นาฬิกา

ฝูงบินของทางอเมริกาจากมิดเวย์ พยายามจะทิ้งระเบิดใส่เรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่น แต่
ฝูงบินจากอเมริกาที่มานี้ทำอะไรญี่ปุ่นไม่ได้เลยเพราะสมรรถนะของเครื่องบินอเมริกาต่อยกกว่าญี่ปุ่น
มาก คือ บินได้ช้ากว่าและไม่คล่องตัวเท่า จงดูเครื่องบินขับไล่และปืนต่อสู้อากาศยานของญี่ปุ่นยิ่ง
ร่วงอย่างไม่ยากนัก ชัยชนะครั้งนี้ทำให้ญี่ปุ่นรู้สึกชะล่าใจว่า ประสิทธิภาพของเครื่องบินญี่ปุ่นเหนือกว่า
อเมริกามาก

เวลาประมาณ 7:15 นาฬิกา

พลเรือโท นาคุโม่ ตัดสินใจที่จะส่งกองบินสำรองไปโจมตีมิดเวย์ในทันทีโดยไม่รอให้กองบินชุดแรกกลับมาถึง เชื่อว่าสาเหตุหนึ่งที่นาคุโม่ตัดสินใจขัดคำสั่งของจอมพลยามาโมโตะ เป็นเพราะการบุกมาของกองบินจากมิดเวย์ ทำให้นาคุโม่คิดว่ารอช้าไม่ได้ ต้องรีบไปทิ้งระเบิดที่มิดเวย์เพื่อหยุดการโจมตีจากมิดเวย์ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อตัดสินใจดังนั้น การสลับเปลี่ยนลูกระเบิดจากตอร์ปิโดเป็นระเบิดจึงเริ่มต้นขึ้น

เวลาประมาณ 7:40

หลังการเริ่มเปลี่ยนระเบิดไปได้ครึ่งชั่วโมง นาคุโม่ก็ได้รับแจ้งจากเครื่องบินที่ออกไปลาดตระเวนว่า พบเรือบรรทุกเครื่องบินของอเมริกาในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งการค้นพบนี้สร้างความประหลาดใจให้กับนาคุโม่อีกครั้ง ทำไมเรือรบของอเมริกาจึงมาอยู่แถวนี้ได้? เรือรบของอเมริกาไม่ได้เดินทางมาจาก Pearl Harbor อย่างที่คาดเอาไว้หรือ? ถ้ามาจาก Pearl Harbor ก็ไม่มีทางที่จะมาถึงได้เร็วขนาดนี้

อย่างไรก็ตาม การค้นพบเรือบรรทุกเครื่องบินก็ทำให้แผนของนาคุโม่ปั่นป่วน และทำให้เขามีเรื่องสำคัญต้องตัดสินใจอีกครั้ง

เขาได้ตัดสินใจ จะไปถล่มเรือบรรทุกเครื่องบิน โดยรอเครื่องบินชุดแรกที่ไปถล่มมิดเวย์กลับมาก่อน จากนั้นก็เติมน้ำมัน บรรทุกระเบิดใหม่ และยกไปชุดใหญ่เพื่อช่วยกันทำลายเรือรบของสหรัฐอเมริกา การที่ตัดสินใจแบบนี้ จึงต้องมีการเปลี่ยนระเบิดในเครื่องบินใหม่เป็น ตอร์ปิโด ทำให้ระหว่าที่รอ อยู่เครื่องบินที่อยู่ใต้รันเวย์ จึงเต็มไปด้วยเครื่องบิน ถังน้ำมันที่นำมาเติมให้เครื่องบิน ระเบิด และตอร์ปิโดที่ถูกสลับไปมา กองไว้เกลื่อนไปหมด

ทางฝั่งอเมริกาหลังจากที่อเมริกา รู้ตำแหน่งของกองเรือญี่ปุ่น เรือบรรทุกเครื่องบินทั้งสามลำก็เตรียมพร้อมที่จะส่งเครื่องบินไปโจมตี

เวลาประมาณ 7 โมงเช้า

เรือ Hornet และ Enterprise ก็เริ่มส่งเครื่องบินต่างๆทั้งเครื่องบินขับไล่ เครื่องบินทิ้งระเบิด (dive bomber) และเครื่องบินทิ้งตอร์ปิโด ออกไปเพื่อที่จะถล่มญี่ปุ่น ส่วนเครื่องบินจาก Yorktown ออกช้ากว่านั้นเล็กน้อยเพราะเหตุขัดข้องทางเทคนิค ทว่าเครื่องบินที่เดินทางไปถล่มเรือบรรทุกญี่ปุ่นก่อน คือ เครื่องบินทิ้งตอร์ปิโดที่มีเหตุขัดข้องทางเทคนิค ด้วยความที่ในยุคนั้นระบบการชี้เป้ายังไม่มีดีนัก และเทคโนโลยีของอเมริกาค่อนข้างล้ำหลังกว่าญี่ปุ่น ทำให้เครื่องบินไม่รู้ตำแหน่งเป๊ะๆ การบินของอเมริกันจึงต้องบินกระจายกินพื้นที่กว้างๆ เพื่อช่วยกันมองหาเรือข้าศึก ทำให้บางครั้งเครื่องบินบางลำถึงขนาดบินหลงเป้าหมายไปเลยก็มี กรณีนี้ก็เช่นกัน

เครื่องบินทิ้งระเบิดจาก Hornet ที่บินนำไปก่อนถูกส่งไปผิดที่ ซึ่งเป็นผลจากการคาดการณ์ตำแหน่งของเรือญี่ปุ่นผิดพลาด ทำให้กองบินนี้ ซึ่งมีจำนวนคิดเป็น 1 ใน 3 ของเครื่องบินทั้งหมด บินหายจากสมรภูมิรบไปเลย ทุกวันนี้กองบินนี้จึงเป็นที่รู้จักในชื่อ The flight to nowhere และ ฝูงบินทิ้งระเบิดจากเรือ USS Enterprise ก็เช่นกัน เมื่อบินไปถึงพิกัดก็หาเรือญี่ปุ่นไม่พบ มองไปทางไหนก็มีแต่ทะเลเว้งว่างพวกเขาบินต่อไปเรื่อยๆจนน้ำมันใกล้จะหมด สิ่งที่น่าวาโท Clarence Wade McClusky, Jr. ผู้บังคับกองบินพาฝูงบินตัดสินใจคือ เขาตัดสินใจที่บินหาต่อแต่คราวนี้จะบินให้ครอบคลุมพื้นที่เป็นรูป 4 เหลี่ยมใหญ่ๆ

ในที่สุดพวกเขาก็โชคดีไปพบเรือพิฆาตของญี่ปุ่นซึ่งกำลังแล่นด้วยความเร็วสูง เขาเดาว่าเรือลำนี้น่าจะพยายามแล่นกลับไปหาเรือบรรทุกเครื่องบิน เขาจึงบินไปยังทิศทางที่เรือลำนี้แล่นไป ในเวลาไม่นานนักสิ่งที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าพวกเขาก็คือ เรือบรรทุกเครื่องบินทั้ง 4 ลำของญี่ปุ่น

ในช่วงแรกที่มีแต่เครื่องบินทิ้งตอร์ปิโดมาถึงเรือรบของญี่ปุ่นโดยไม่มีเครื่องบินขับไล่หรือเครื่องบินทิ้งระเบิดมาช่วยเสริมหรือเบี่ยงเบนความสนใจ ทำให้เครื่องบินเหล่านี้ไม่สามารถทำความเสียหายให้กับกองเรือญี่ปุ่นได้เลย แม้แต่น้อย และได้โดนเครื่องบินขับไล่ของญี่ปุ่นทำลายทิ้งไปจนหมด และทำให้น่านฟ้าโล่ง (โดยปกติเรือบรรทุกเครื่องบินจะมีเครื่องบินขับไล่บินวนให้ความคุ้มครองอยู่ด้านบน combat air patrol เพื่อคอยยิงเครื่องบินทิ้งระเบิดที่เข้ามาใกล้ แต่เมื่อมีแค่เครื่องบินทิ้งตอร์ปิโดของอเมริกาเข้ามาทำให้เครื่องบินขับไล่เหล่านี้ต้องบินลงมาต่อสู้ด้วยที่ระดับต่ำ ท้องฟ้าด้านบนจึงเปิดโล่งไม่มีเครื่องบินขับไล่คุ้มกันหลงเหลืออยู่) ในขณะที่ CAP ต้องกลับไปเติมน้ำมันหลังจากทำลายเครื่องบินทิ้งตอร์ปิโดนั้น ฝูงบินของ McClusky จำนวน 26 ลำก็ปรากฏตัวขึ้นที่ท้องฟ้าด้านบนซึ่งเปิดโล่ง ไม่มี CAP คอยคุ้มกันแม้แต่ลำเดียว

เวลาประมาณ 10:25 am

เบื้องหน้าของ แมคคลัสกี้ (McClusky) มีเรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่นอยู่ 4 ลำคือ คางะ อะคาชิ โซริว และโซริว เขาจึงสั่งให้กองรบแยกเป็นสองทีม โดยทีมหนึ่งโจมตีเรือคางะ อีกทีมโจมตีอะคาชิ แต่ด้วยความผิดพลาดบางอย่าง คำสั่งของเขาไปไม่ถึงนักบินคนอื่นๆ เครื่องบินทั้งหมด 31 ลำจึงมุ่งหน้าไปถล่มเรือ คางะ ซึ่งเป็นเรือลำที่ใหญ่ที่สุดและอยู่ใกล้ที่สุด

จังหวะนั่นเองนาวาเอกริซาร์ด เบสต์ (Richard Best) ซึ่งถือได้ว่าเป็นนักบินที่เก่งที่สุดของกองบิน ก็เห็นระเบิดลูกแล้วลูกเล่าตกใส่เรือคางะ เขาเห็นระเบิดตกลงไปในตำแหน่งที่เขาตั้งใจจะทิ้งระเบิด เขาจึงส่งสัญญาณให้ wingman ทั้งสองลำพร้อมกับตัวเขา แยกตัวออกจากกลุ่ม แล้วเปลี่ยนเป้าหมายมุ่งหน้าไปที่เรือ อะคาชิ ซึ่งเป็นเรือธงของกองทัพ

โดยปกติแล้วเครื่องบินที่ระเบิดแค่ 3 ลำ แทบจะไม่มีทางทำอันตรายรุนแรงให้กับเรือบรรทุกเครื่องบินได้เลย แต่ด้วยเวลาที่จำกัดพวกเขาจึงไม่มีทางเลือกอื่น

ระเบิดลูกแรกจากเครื่องบินลำแรกถูกปล่อยลงไป พลลาดเป้าหมาย

ระเบิดลูกที่สองจากเครื่องบินลำที่สองถูกปล่อยลงไป ... พลลาดเป้าหมาย

ริชาร์ด เบสต์ เป็นเครื่องบินลำสุดท้าย เขาสามารถที่จะหย่อนระเบิดลงไประหว่างรันเวย์ ระเบิดทะลุรันเวย์ลงไปที่อุโมงค์เครื่องบินที่อยู่ชั้นล่างลงไป ที่ซึ่งก่อนหน้านี้ นาอุมิ สั่งให้เครื่องบินเปลี่ยนจากตอร์ปิโดเป็นระเบิด และกลับคำสั่งเปลี่ยนระเบิดเป็นตอร์ปิโดอีกรอบ ดังนั้นภายในอุโมงค์จึงเต็มไปด้วยระเบิดที่วางกระจายไปทั่ว และยังมีถังน้ำมันที่นำมาเติมให้กับเครื่องบินแต่ยังไม่ได้นำไปเก็บเพราะถูกโจมตีเสียก่อน

ระเบิดหนึ่งลูกของ Best ทะลุรันเวย์ลงมาท่ามกลางระเบิดเหล่านี้พอดี การระเบิดของระเบิดหนึ่งลูกจึงตามมาด้วยการระเบิดต่อเนื่องของระเบิดและถังน้ำมันนับสิบ จนไฟลุกท่วมเรือไม่กี่วินาทีต่อมา เรือคางะ และเรืออะคากิ ก็ค่อยๆจมลงไปด้วยพร้อมๆกัน ในขณะที่เรือ คางะ และอะคากิ กำลังโดนฝูงบินของแมคคลาสกีถล่มอยู่นั้น ไมโกะออกไปนักรบ ทหารบนเรือ โซริว และอิริว ก็ยืนมองด้วยความหวาดกลัว แต่พวกเขาไม่มีโอกาสได้กล่าวอยู่นาน เพราะด้วยความบังเอิญอย่างที่สุด เครื่องบินที่ระเบิดจากเรือยอร์คทาวน์ก็ปรากฏตัวขึ้น

ในเวลาเครื่องบินจากเรือ เอนเตอร์ไพรซ์และเรือฮอร์เน็ต ขึ้นบินมานั้น เรือยอร์คทาวน์ยังไม่สามารถส่งเครื่องบินออกมาได้ ที่เป็นเช่นนั้นไม่ได้มาจากการวางแผนหรือเป็นกลยุทธ์ใดๆทั้งสิ้น แต่เป็นปัญหาทางเทคนิค เพราะการจะส่งเครื่องบินขึ้นจากรันเวย์สั้นๆบนเรือได้นั้น กระแสลมที่พัดมาเพื่อพยุงเครื่องบินขึ้นต้องมีความแรงและเร็วประมาณหนึ่ง ซึ่งวิธีการคือ เรือต้องแล่นด้วยความเร็วสูงระดับหนึ่งบวกกับการแล่นทวนกระแสลม

ที่เรือยอร์คทาวน์ไม่สามารถส่งเครื่องบินขึ้นได้พร้อมกับเรืออีกสองลำ ก็เป็นเพราะยังไม่สามารถทำความเร็วลมได้เร็วและแรงพอ แต่ความล่าช้านี้ก็กลายมาเป็นโชคดี เพราะเวลาที่ล่าช้าไปนี้มันไปเท่ากับเวลาที่ฝูงบินของแมคคลาสกีหลงทางไป ทำให้ฝูงบินทั้งหมดเข้ามาโจมตีกองเรือญี่ปุ่นพร้อมๆกันอย่างบังเอิญ เป็นความบังเอิญในระดับที่ต่อให้วางแผนไว้อย่างดีก็ไม่สามารถจะทำเช่นนี้ได้

เมื่อฝูงบินจากยอร์คทาวน์เดินทางมาถึงนั้น เครื่องบินขับไล่ของญี่ปุ่นกำลังพักรออยู่รอบๆเรือคางะและอะคากิ แทบจะไม่มีใครมาคอยป้องกันเรือโซริวเลย เรือโซริวจึงโดนฝูงบินจากเรือยอร์คทาวน์ถล่มจนจมลงก้นทะเล เหตุการณ์ที่เรือ สามลำของญี่ปุ่น ถูกจมลงนั้น เกิดขึ้นในช่วงเวลา

10:25-10:29 นาฬิกา หรือภายในเวลาแค่ 4 นาทีเท่านั้น 4 นาทีนี้จึงเป็น 4 นาทีสำคัญ ที่เปลี่ยนทิศทาง การรบเปลี่ยนทิศทางของสงคราม และเปลี่ยนทิศทางของประวัติศาสตร์โลกอย่างแท้จริง

ตอนนี้ ญีปุ่นก็เหลือบรรทุกเครื่องบินอยู่ลำเดียวคือ ฮิริว แต่ญีปุ่นก็ยังไม่ยอมแพ้ พวกเขาตอบโต้อย่างรวดเร็วด้วยการส่งเครื่องบินออกไปโจมตีเรือยอร์คทาวน์ในทันที เครื่องบินของญีปุ่นสามารถบินผ่านเครื่องบินขับไล่ของอเมริกันไปได้เกือบทั้งหมด แล้วก็สามารถไปทิ้งระเบิดลงเรือยอร์คทาวน์ได้ถึง 3 ลูกด้วยกัน ซึ่งสร้างความเสียหายต่อเรือค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ลูกเรือก็สามารถจะซ่อมแซมเรือได้ในเวลาสั้นๆ ทำให้เรือยอร์คทาวน์สามารถจะพอแล่นต่อไปได้

ขณะที่เครื่องบินทิ้งระเบิดของญีปุ่นกำลังบินกลับ พวกเขาก็วิหยุกกลับไปแจ้งว่าสามารถจมเรือบรรทุกเครื่องบินของอเมริกาได้ ทางศูนย์บัญชาการจึงเข้าใจผิดว่า ขณะนี้เรือบรรทุกเครื่องบินของอเมริกาเหลือแค่สองลำเท่านั้น ดังนั้นการต่อสู้จึงเปลี่ยนจาก 3 รุม 1 เป็น 2 รุม 1 ทำให้ทางจอมพลยามาโมโตะ คิดว่าโอกาสชนะยังมี แทนที่จะถอยทัพเพื่อรักษาเรือบรรทุกเครื่องบินลำสุดท้ายที่เหลืออยู่ เขาจึงตัดสินใจที่จะต่อสู้ต่อ โดยการส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดออกไปอีกรอบ

เมื่อเครื่องบินทิ้งระเบิดกลุ่มที่สองมาพบเรือยอร์คทาวน์ซึ่งสามารถแล่นได้เร็วเหมือนปกติ จึงคิดว่าเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินลำอื่น จึงทิ้งระเบิดใส่เรือยอร์คทาวน์อีกรอบ หลังระเบิดเรือยอร์คทาวน์ได้สำเร็จ นักบินของญีปุ่นก็วิหยุกกลับไปที่ศูนย์บัญชาการอีกรอบว่าสามารถ “จมเรืออเมริกาได้อีก 1 ลำ” ดังนั้นในมุมมองของจอมพลยามาโมโตะ ตอนนี้อยู่อเมริกาและญีปุ่น จึงเหลือ 1:1 เท่ากัน ทางญีปุ่นจึงตัดสินใจที่จะรวบรวมเครื่องบินทั้งหมดไว้ที่เรือ ฮิริว เพื่อที่จะต่อสู้กับเรือบรรทุกเครื่องบินที่เหลืออยู่เพียงลำเดียวของอเมริกา

บ่ายวันนั้นการโจมตีครั้งสุดท้ายของอเมริกาก็เกิดขึ้น เครื่องบินจากเรือบรรทุกเครื่องบินทั้งสองลำ มุ่งหน้าไปรุมทิ้งระเบิดใส่เรือฮิริว จนสุดท้ายเรือฮิริวก็เสียหายจนไม่สามารถจะแล่นต่อไปได้ เมื่อเรือแล่นไม่ได้ เครื่องบินของญีปุ่นก็ไม่สามารถที่จะขึ้นบินมารบต่อได้

การต่อสู้ที่มิดเวย์จึงแทบจะเรียกได้สิ้นสุดลงแล้ว ต่อมาในวันที่ 6 มิถุนายน เรือดำน้ำญีปุ่นตรวจพบเรือพิฆาตแฮมแมน (USS Hammann) ซึ่งเป็นเรือปฏิบัติการกู้ภัยให้เรือบรรทุกเครื่องบินยอร์คทาวน์ที่กำลังมุ่งหน้ากลับอ่าวเพิร์ล เรือดำน้ำญีปุ่นจึงยิงตอร์ปิโดใส่ จนเรือพิฆาตแฮมแมนจมลงภายในไม่กี่นาที ส่วนเรือบรรทุกเครื่องบินยอร์คทาวน์จมลงในวันถัดมา

ยุทธการมิดเวย์ทำให้ญี่ปุ่นสูญเสียทหารราว 3,000 นาย ในจำนวนนี้กว่า 200 นายเป็นนักบินข่านาญการบิน เสียเครื่องบินรบราว 300 ลำ เรือบรรทุกเครื่องบิน 4 ลำ และเรือลาดตระเวน 1 ลำ ขณะที่สหรัฐอเมริกาสูญเสียทหารราว 360 คน เสียเครื่องบินราว 145 ลำ และเรือรบ 2 ลำ

ความพ่ายแพ้ของญี่ปุ่นที่มิดเวย์นี้ ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ 2 ทางฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก เพราะก่อนหน้าการรบที่มิดเวย์ ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายบุกและชนะมาตลอด หรือพูดง่าย ๆ ว่าที่ผ่านมามีญี่ปุ่นเป็นฝ่ายคุมเกมมาโดยตลอด ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายเลือกที่จะบุกตรงไหน โดยอเมริกาเป็นฝ่ายตั้งรับแต่เพียงอย่างเดียว แต่หลังการรบครั้งนี้สิ้นสุดลง ญี่ปุ่นเสียหายหนัก ทำให้ญี่ปุ่นได้ยกเลิกแผนการที่จะบุกออสเตรเลียและการขยายอิทธิพลในมหาสมุทรแปซิฟิก กองเรือญี่ปุ่นลดความสำคัญลงเป็นเพียงยุทธปัจจัยสนับสนุนการสงครามเท่านั้น ยุทธการนี้ยังเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้การสู้รบในยุทธการต่อ ๆ มา ญี่ปุ่นเริ่มเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตลอดช่วงเวลาที่เหลือของสงครามโลกครั้งที่ 2

ในสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้กองเรือของญี่ปุ่นนั้นมีความล้ำสมัยมากกว่าชาติอื่นมากอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นเรือ ขีปนาวุธ เครื่องบิน และนักบิน แต่สิ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นแพ้ นั้น ไม่ใช่สิ่งที่กล่าวมาข้างต้น

รายชื่อกองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นมีเรือเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 2 อยู่ เป็นจำนวนมากกว่า 2,870 ลำ มีดังนี้

เรือประจัญบาน 12 ลำ

-KONGO class fast battleships (1912):	4 ลำ	: Kongo, Haruna, Hiei, Kirishima
-FUSO class fast battleships (1915):	2 ลำ	: Fuso, Yamashiro
-ISE class fast battleships (1917):	2 ลำ	: Isa, Hyuga
-NAGATO class fast battleships (1919):	2 ลำ	: Nagato, Mutsu
-YAMATO class battleships (1941):	2 ลำ	: Yamato, Musashi

เรือบรรทุกเครื่องบิน 32 ลำ

- Hosho (1919)
- Akagi (1927)
- Kaga (1928)
- Ryujo (1931)

-Soryu (1935)	
-Hiryu (1937)	
-Shokaku class (1939)	: Shokaku, Zuikaku
-Zuiho class (1940)	: Zuiho, Soho.
-Ryuho (1933)	
-Junyo class (1941)	: Junyo and Hiyo
-Taiho (1943)	
-Chitose class (converted 1943)	: Chitose, Chiyoda, Mizuho
-Shinano (1944)	
-Unryu class (1944)	: Unryu, Amagi, Katsuragi, Kasagi, Aso and Ikoma.
-Taiyo class (1944)	: Taiyo, Unyo, Chuyo.
-Kaiyo (1944)	
-Shinyo (1944)	
-Yamashiro Maru class ASW escort carrier:	1 ลำ
-Akitsu Maru ASW escort carrier	: Akitsu Maru, Kumano Maru
-Ibuki (สร้างไม่เสร็จ)	

เรือรบลาดตระเวน 13 ลำ

-Tenryu class (1919)	: Tenryu, Tatsuta
-Kuma class (1921)	: Kuma, Tama, Kitakami, Oi, Kiso
-Nagara class (1921)	: Nagara, Isuzu, Natori, Yura, Kinu, Abukuma
-Sendai class (1923)	: Sendai, Jintsū, Naka, Kako
-Yubari (1923)	
-Furutaka class (1925)	: Furutaka, Kako
-Aoba class (1926)	: Aoba, Kinugasa
-Nachi class (1927)	: Nachi, Myoko, Ashigara, Haguro
-Takao class (1930)	: Takao, Atago, Maya Chokai
-Mogami class (1934)	: Mogami, Mikuma, Suzuya, Kumano
-Tone class (1937)	: Tone, Chikuma

-Katori class (1939)		: Katori, Kashima et Kashii
-Agano class (1941)		: Agano, Noshiro, Yahagi, Sakawa
-Oyodo (1942)		

เรือพิฆาต 200 กว่า ลำ

-Minekaze class (1919):	15	ลำ
-Momi class (1919):	21	ลำ
-Kamikaze class (1922):	9	ลำ
-Mutsuki class (1925):	12	ลำ
-Fubuki class (1927):	19	ลำ
-Akatsuki class (1932):	4	ลำ
-Hatusharu class (1932):	6	ลำ
-Shiratsuyu class (1935):	10	ลำ
-Asashio class (1936):	10	ลำ
-Kagero class (1938):	18	ลำ
-Yugumo class (1941):	19	ลำ
-Shimakaze class (1942):	16	ลำ
-Akitsuki class (1941):	11	ลำ
-Matsu class escort (1944):	18	ลำ
-Tachibana class escort (1944):	14	ลำ

เรือดำน้ำ 900 กว่า ลำ

-L4 class (1922):	9	ลำ	
-J class (1924):	8	ลำ	(J1-J3)
-KRS class (1926):	4	ลำ	
-A class (1938):	6	ลำ	(A1,A2,AM)
-B class (1939):	29	ลำ	(B1-B3)
-C class (1939):	11	ลำ	(C1-C3)
-D1 class (1943):	12	ลำ	(+2D2 incomplete)
-KD class (1942):	35	ลำ	(KD1-KD7)
-KS class (1942):	18	ลำ	
-K class (1942):	20	ลำ	(K5,K6)

-STO class (1944):	3	ลำ
-STS class (1945):	10	ลำ
-ST class (1945):	3	ลำ
-SH class (1945):	1	ลำ
-Yu1 class (1944):	12	ลำ
-Yu1001 class (1945):	14	ลำ
-SS class (1945):	4	ลำ
-Midget submarines Ko-Hyoteki:	50	ลำ
-Midget submarines Kairyu Type:	250	ลำ
-Kaiten Type human torpedoes:	400	ลำ

เรือจิปาณะ 190 ลำ

-Tomozuru/Otori class TBs (1933):
-Shimushu/Type A escorts (1939):
-Erotofu/Type A (1942):
-Mikura/Type B (1942):
-Uruku class/Type B (1942):
-Type C (1943):
-Type D (1944):

เรือวางทุ่นระเบิด 34 ลำ

-Shirataka (1929)
-Itsukushima (1929)
-Kamome class (1929):
-Yaeyama (1931)
-Nasami class (1933):
-Okinoshima (1935)
-Sokuten/Harashima/Ajiro class (1938):
-Hatsutaka class (1939):
-Kamishima class (1945):
-Hatsushima class (1940):

เรือหาทุ่นระเบิด 41 ลำ

- W1 class (1923)
- W5 class (1928)
- W13 (1933)
- W17 (1935)
- W7 (1938)
- W19 (1941)

เรือปืน 22 ลำ

- Toba (1911)
- Seta class (1913):
- Ataka (1922)
- Atami class (1928):
- Saga (1932)
- Hashidate class (1939):
- Fushimi class (1939):
- Kotaka (1940)
- Captured gunboats : Tarara, nanyo, Nankai, Okitsu, Karatsu,
Shima, maiko, Barumi

เรือประจัญบานสะเทินน้ำสะเทินบก 1400 ลำ

- Kumano Maru assault aircraft carrier (1944)
- Shinshu Maru Landing Craft Depot Ship (1935)
- Type T1 (1944):
- Type T101/103 (1944):
- SS type landing crafts (1942-44):
- Daihatsu class landing crafts (1942):

เรือบรรทุกเรือปืน 11 ลำ

- Notoro (1920)
- Kamoi (1922)
- Chitose class (1936)
- Mizuho (1938)
- Nisshin (1939)

- Akitsushima (1941)
- Shimane Maru class (1944)
- Yamashiro Maru class (1935)

เรือกล้าเรือดำน้ำ 56 ลำ

- CH1 class (1935):
- Ch3 class (1936):
- CH51 class (1936):
- CH13 class (1940):

เรือตอร์ปิโด

- 19 metre class (1940)
- T1 class (1941)
- T23 class (1943)
- T14 class (1944)
- T15 class (1944)
- T51 class (1942)
- H class gunboat launches (1942)
- 19/15m class launches (1936)
- Type 25t class launches (1940)
- Shinyo class suicide boats (1944)

สุดท้ายแล้วเมื่อสิ้นสุดสงครามเหลือเรือประจัญบานญี่ปุ่นเพียงลำเดียวที่รอดมาได้ซึ่งก็คือเรือประจัญบาน Nagato... ในวันที่ 2 กันยายน ค.ศ.1945 บนเรือรบมิสซูรี ที่ลอยอยู่บนอ่าวโตเกียว ญี่ปุ่นได้ลงนามยอมแพ้สงคราม จึงถือว่าเป็นการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างสมบูรณ์

ซึ่งหลังจากที่ เป็นผู้พ่ายแพ้สงคราม ญี่ปุ่นที่ ได้มีการตกลงกันว่ารัฐบาลญี่ปุ่นต้องอยู่ภายใต้ ศูนย์บัญชาการสูงสุดของสัมพันธมิตร หรือ GHQSCAP หรือเรียกย่อๆว่า SCAP และอเมริกาได้ทำการ กีดกันชาติมหาอำนาจอื่นๆโดยเฉพาะโซเวียต ไม่ให้เข้ามายุ่งกับญี่ปุ่น เพราะต้องการเปลี่ยนแปลง ประเทศนี้ขนานใหญ่ พร้อมทั้งทำให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศประชาธิปไตย ซึ่งมีการปิดกั้นไว้ 3 ประเด็น ใหญ่ๆ คือ

- 1.การปฏิรูปสถาบันจักรพรรดิ...
- 2.การยกเลิกองค์กรทหาร...

3.การทำลายไซบัทซุ...

กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นถูกยุบ และฝ่ายสัมพันธมิตรยึดครองญี่ปุ่น ในเวลาหลังสงคราม ถือเป็นจุดสิ้นสุดการพัฒนากองเรือหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้จะมีการตั้ง JSDF ขึ้นมา แต่ก็มักถูกข้อห้ามหลายอย่างที่ญี่ปุ่นไม่สามารถละเมิดได้

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การพัฒนากองเรือนาวีของญี่ปุ่นนั้นมีการพัฒนาเป็นอย่างมากตั้งแต่ยุคที่ต่อเรือเริ่มแรกมาจนถึงจุดจบของเรือนาวีหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในแรกเริ่มสมัยที่ญี่ปุ่นลงสร้างเรือ และเริ่มมีการรบโดยใช้กองเรือเป็นครั้งแรก สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือกองเรือญี่ปุ่นแพ้อย่างราบคาบ เมื่อได้ต่อสู้กับกองเรือเกาหลี แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการรบทางทะเลในสมัยนั้น และญี่ปุ่นก็รู้ตัวดี ต่อมาอังกฤษบังคับญี่ปุ่นให้เปิดประเทศโดยการนำเรือมาเทียบประเทศญี่ปุ่น เป็นการแสดงอำนาจให้ญี่ปุ่นได้ทราบถึงเทคโนโลยีได้ล้ำกว่า ซึ่งการเปิดประเทศครั้งนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาของญี่ปุ่นขึ้น ไม่ว่าจะในช่วงแรกญี่ปุ่นจะสร้างเองไม่ได้ หรือต้องซื้อเรือจากชาวตะวันตกก็ถือเป็นการพัฒนาความสามารถในการรบทางทะเลได้อยู่ดี จนเข้าสู่การปฏิวัติเมจินี่คือจุดเริ่มต้นให้ญี่ปุ่นสนใจการต่อเรือ สร้างเรือ ศึกษาเทคโนโลยีจากชาวตะวันตก ฝึกตามแบบชาวตะวันตก และต่อมาก็ได้มีสงครามกับจีนเกิดขึ้น การรบครั้งนี้ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายชนะไปอย่างง่ายดาย แถมญี่ปุ่นก็ได้ประโยชน์มากมายอีกด้วย ทั้งเรือที่ยึดได้ เงินจำนวนมหาศาล และเส้นทางทางทะเลที่มากขึ้น แถมยังแสดงให้เห็นถึงพลังที่ญี่ปุ่นสามารถมีได้อีกด้วย การรบครั้งที่ 2 เกิดสงครามขึ้นกับรัสเซียก็ชนะได้อย่างง่ายดายอีก จนทำให้ญี่ปุ่นมีกำลังทรัพย์มากขึ้น มีเรือที่ได้จากการยึดมากขึ้น และ ฮีทิมมากขึ้นอีกด้วย ญี่ปุ่นค่อยๆพัฒนาตัวเองไปเรื่อยๆจนกระทั่งมีสงครามโลกครั้งที่ 1 ขึ้น ญี่ปุ่นช่วยเหลือฝ่ายอังกฤษเพื่อโจมตีเยอรมัน และจากการที่ชาติตะวันตกรบกัน ญี่ปุ่นก็สามารถพัฒนาเศรษฐกิจของตัวเอง และพัฒนางานช่างฝีมือได้อย่างมากจนในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่ 1 ญี่ปุ่นก็มีกองเรือที่นำเกรงขามมากที่สุดในโลกแล้ว ขึ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นอยากรวมเอเชียเป็นแผ่นเดียวกันได้ตรงแดนอาทิตย์อุทัย แต่จะทำแบบนั้นได้ จะต้องรบเพื่อรวมเข้าเป็นประเทศ ญี่ปุ่นจึงทำการบุกเข้าจีนและเริ่มสงคราม ญี่ปุ่นตระหนักว่าสิ่งที่เป็ข้อด้อยของญี่ปุ่นก็คือ ทรัพยากรที่มีน้อยจนเกินไป และสหรัฐก็ยังไม่ยอมขัดขวางโดยการไม่ยอมให้ซื้อทรัพยากรอีกด้วย ญี่ปุ่นจึงหันไปโจมตีอเมริกา เพื่อให้ยอมสยบ แต่ทว่าการโจมตีอเมริกานั้นเป็นการตัดสินใจที่เลวร้าย อเมริกาแค้นกับญี่ปุ่น ที่โจมตี Pearl Harbor มาก และได้เปิดสงครามรบกับญี่ปุ่น ญี่ปุ่นมีกองนาวิ ที่แข็งแกร่งที่สุดในโลก ณ ตอนนั้น แต่ก็ไม่สามารถโค่น อเมริกาลงได้เพราะปัจจัยหลายอย่าง จนสุดท้ายแล้วก็แพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 และถูกร่างสัญญา ยุบกองเรือและถือเป็นจุดจบของเรือในประเทศญี่ปุ่น

บรรณานุกรม

Naval Encyclopedia. "Nihon Kaigun". สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564, จาก <https://www.naval-encyclopedia.com/ww2/imperial-japanese-navy-ww2>.

The History Now. (2562). "ยุทธนาวีมิดเวย์ (Battle of Midway) การต่อสู้ระหว่างกองเรือบรรทุกเครื่องบินญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา". สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://thehistorynow.com/battle-of-midway/>.

Beartai. (2563). "ลำดับเหตุการณ์ ยุทธนาวีมิดเวย์". สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.beartai.com/lifestyle/movies/376847>.

Silpa – Mag. (2562). "สู่ยุทธการ “มิดเวย์” (Midway) สมรภูมิจึงโลก เค้ากลางหายนะของญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2". สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_40872.

Michael Ray. (2564). Battle of Midway. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2564, จาก <https://www.britannica.com/event/Battle-of-Midway>.

Martin Fritz. (2560). "Japan and the industrial boom of 1917". สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.dw.com/en/japan-and-the-industrial-boom-of-1917/a-39936520>.

Saxon, Timothy D., "Anglo-Japanese Naval Cooperation, 1914-1918" (2000). Faculty Publications and Presentations. 5. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=hist_fac_pubs.

Koda, Yoji. (2005). "The Russo-Japanese War—Primary Causes of Japanese Success," Naval War College Review: Vol. 58: No. 2, Article 3. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2564, จาก <https://digital-commons.usnwc.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=2203&context=nwc-review>.

New world encyclopedia. (2560). “First Sino-Japanese War”. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2564, จาก https://www.newworldencyclopedia.org/entry/First_Sino-Japanese_War.

Timeless History. (2564). "การรุกรานของญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2". สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2564, จาก <https://www.blockdit.com/posts/602665668bf1f00bb7d04ea8>.

Sajima, N (Naoko), (1959). “Japanese Sea Power: A Maritime Nation’s Struggle for Identity”. National Library of Australian Cataloguing-in-Publication entry. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม, 2564, จาก https://www.navy.gov.au/sites/default/files/documents/IntSP_2_JapaneseSP.pdf.

Tachikawa, K (Kyoichi), (1966). “Japanese Sea Power: A Maritime Nation’s Struggle for Identity”. National Library of Australian Cataloguing-in-Publication entry. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564, จาก https://www.navy.gov.au/sites/default/files/documents/IntSP_2_JapaneseSP.pdf.

ประวัติผู้ทำวิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ภาณุพงศ์ สมหวังพาณิชย์
วัน เดือน ปีเกิด	30 กรกฎาคม พ.ศ. 2542
ที่อยู่	582 ถ.ประชาอุทิศ เขตทุ่งครุ แขวงทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2553-2559	ศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สายวิชาวิทย์-คณิต โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ
พ.ศ.2560	ศึกษาต่อในระดับอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา เอกเอเชีย โทภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์